№ 64 (3907)

19 жніўня 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

*На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ГАЗЕТА—ЧЫТАЧЫ

Вас чакаюць…

Калі Вам трэба прадоўжыць падпіску на "Народную Волю" на верасень, паспяшайцеся зрабіць гэта да 28 жніўня.

Думаеце, які падарунак зрабіць для бацькоў, сваякоў, сяброў, саслужыўцаў, у якіх у верасні—снежні дзень нараджэння ці нейкая іншая святочная нагода? Не ламайце галаву — афармляйце падпіску на "Народную Волю" і Вам будуць вельмі ўдзячны.

Вас чакаюць у любым паштовым аддзяленні.

ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ

Порошенко пригласил Меркель

Президент Украины Петр Порошенко во время телефонного разговора с канцлером Германии Ангелой Меркель пригласил ее посетить Украину для обсуждения вопросов, связанных с «взаимными интересами». Порошенко поблагодарил Меркель за поддержку, оказываемую Украине. Он также выразил надежду, что 30 августа на заседании Европейского Совета будет уделено «должное внимание» положению в Украине.

Нападение на кортеж принца

В Париже совершено вооруженное нападение на кортеж саудовского принца. Вооруженные злоумышленники похитили 250 тысяч евро, а также отобрали автомобиль.

Нападение на автомобиль, принадлежащий посольству Саудовской Аравии, произошло на въезде в столицу Франции. Ограбление совершили несколько человек, вооруженных автоматами, после чего скрылись с места преступления. Отмечается, что кроме денег в их руки попали документы дипломатической миссии и личные вещи принца.

Пентагон вернул Библию на флот

Командование ВМС США распорядилось вернуть библии в гостевые комнаты Военно-морских сил страны и провести служебное расследование для выяснения причин появления указания об изъятии священных писаний из гостиничных и жилых комплексов военных моряков.

УЖАС!

В Луганской области обстреляли колонну беженцев. Многие сгорели заживо

Инцидент произошел в районе села Хрящеватое в Краснодонском районе. Эту информацию Би-Би-Си подтвердил представитель командования антитеррористической операции (АТО) украинских властей Леонид Матюхин. По его словам, многие из тех, кто ехал в колонне, погибли. «Многие сгорели заживо», — сказал Матюхин. Он утверждает, что стреляли сепаратисты.

Как сообщает «Украинская правда», колонна попала под огонь в зоне активных боевых действий. По данным пресс-центра оперативного командования «Север», стреляли из минометов и системой «Град». «В результате есть большое количество жертв. Люди сгорели прямо в автомобилях, которыми их вывозили. Люди просто не успели покинуть транспортные средства, которыми их вывозили», — заявил руководитель пресс-центра Анатолий Прошин.

Андрей СЕРГЕЕВ.

КАДРЫ

Кто возглавит Госконтроль?

Вчера А.Лукашенко освободил **Александра Якобсона** от должности председателя Комитета государственного контроля в связи с переводом на другую работу. Исполнять обязанности председателя КГК пока будет его первый зам **Леонид Анфимов.**

ОФИЦИАЛЬНО

Генералы шалят?

Вчера А.Лукашенко призвал руководство Министерства обороны навести порядок с дисциплиной в генеральском корпусе.

«Силовой блок, правоохранительные органы работают нормально, грешно было бы обижаться или критиковать их, но тем не менее негатива также хватает», — заявил вчера Лукашенко, принимая с докладом госсекретаря Совета Безопасности **Александра Межуева**. И заметил, что его настораживают некоторые вопросы дисциплины, особенно среди офицерского и даже генеральского корпуса в Министерстве обороны: *«Таких фактов предостаточно, Вы, наверное, их получаете. Хочу, чтобы они это слышали — я это знаю».*

ДЫПКУР'ЕР

Новы пасол Эстоніі ў Беларусі прыступіў да працы

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Эстоніі ў Беларусі Маіт Марцінсан прыбыў у Мінск на мінулым тыдні. Ён змяніў на пасадзе кіраўніка дыпламатычнага прадстаўніцтва Эстоніі Яака Ленсмента, які працаваў у Беларусі з верасня 2010 года.

Маіт Марцінсан нарадзіўся 19 ліпеня 1969 года. У 1993 годзе скончыў эканамічны факультэт Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. У тым жа годзе пачаў працаваць аташэ па эканамічных пытаннях у дэпартаменце знешнеэканамічнай палітыкі МЗС Эстоніі.

У 1994—1995 гадах займаў пасаду трэцяга сакратара ў дэпартаменце знешнеэканамічнай палітыкі МЗС, а ў 1995—1996 гадах — дырэктара аддзела Цэнтральнай і Усходняй Еўропы ў гэтым жа дэпартаменце. У 1996—1999 гадах працаваў першым сакратаром амбасады Эстоніі ў ЗША. З 2000 года па 2002-ы быў гандлёвым пасрэднікам у дэпартаменце знешнеэканамічнай палітыкі МЗС, піша БелаПАН.

З 2002-га па 2007 год Марцінсан узначальваў эстонскае пасольства ў Пекіне, затым — службу пратакола ў МЗС Эстоніі. З 2010 года займаў пасаду пасла Эстоніі ў Ірландыі.

ЧУЛІ?

Статус уцекача — за тры месяцы

У Беларусь за 2 апошнія месяцы з'ехалі 26 тысяч грамадзян Украіны. 500 з іх папрасілі статус уцекачоў.

Амбасадар Беларусі ў Кіеве **Валянцін Вялічка** паведаміў пра паток грамадзян Украіны, якія з'ехалі ў Беларусь за апошні час.

«Літаральна за апошнія месяцы, чэрвень—ліпень, у Беларусь з'ехала больш за 25 тысяч жыхароў Украіны — каля 26 тысяч. Трэба думаць, як іх заняць, дзе яны будуць працаваць», — заявіў дыпламат, якога цытуе «Інтэрфакс».

Паводле слоў Вялічкі, у Беларусі працэдура прысваення статусу ўцекача займае каля шасці месяцаў, але цяпер разглядаецца магчымасць скарачэння тэрміну гэтай працэдуры да трох месяцаў.

Дыпламат паведаміў, што каля паўтысячы ўкраінцаў падалі заяўкі на атрыманне статусу ўцекача, а каля 1,5 тысячы чалавек атрымалі дазвол на сталае жыхарства. Разам з тым больш за 3 тысячы чалавек маюць намер атрымаць дазвол на часовае жыхарства.

Беларусь і Украіна адмяняюць пошліны

З сённяшняга дня ўкраінскі бок адмяняе спецыяльныя пошліны на ўвоз некаторых груп беларускіх тавараў.

У сваю чаргу Беларусь адмяняе ліцэнзіі на імпарт шэрагу ўкраінскіх тавараў. Пра гэта паведаміў пасол Беларусі ў Кіеве **Валянцін Вялічка**, перадае interfax.by.

На прэс-канферэнцыі ў панядзелак у Кіеве пасол нагадаў, што ў красавіку—маі 2014 года Беларусь увяла ліцэнзіі на некаторыя імпартныя тавары, у прыватнасці на піва, макаронныя і кандытарскія вырабы, цэмент, шкло. Тлумачылася гэта неабходнасцю ўпарадкаваць асобныя сегменты ўнутранага рынку.

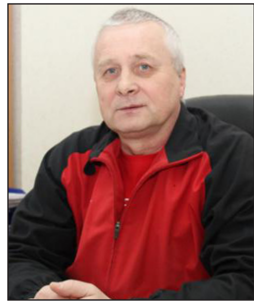
У адказ Украіна ўвяла высокія мытныя пошліны (больш за 55%) на беларускія халадзільнікі, шыны, угнаенні, малочную прадукцыю.

Цяпер, па словах Вялічкі, пасля ўзаемных кансультацый абмежаванні адменены як беларускім, так і ўкраінскім урадам. З 19 жніўня мытні маюць цыркуляры пра тое, што ўсё вяртаецца да зоны свабоднага гандлю, адзначыў беларускі пасол.

КУЛУАРЫ

У Дзевятоўскага можа з'явіцца супернік на выбарах старшыні федэрацыі хакея

Падача заявак на пасаду старшыні Беларускай федэрацыі хакея заканчваецца ўжо сёння, а выбары пройдуць 26 жніўня.

На ўчарашні дзень кандыдатура на пасаду старшыні была толькі адна — Вадзім Дзевятоўскі. Але ў апошнія дні з'явілася інфармацыя наконт яшчэ адной кандыдатуры — старшыні праўлення гродзенскага «Нёмана» **Анатоля Варывончыка.** Пакуль яшчэ старшыня Федэрацыі хакея **Яўген Ворсін** у эфіры "Еўрарадыё" назваў гэтыя чуткі небеспадстаўнымі: *"Ну, гэта небеспадстаўныя чуткі. Чакаем, будзе ён ці не будзе, але пакуль яшчэ дакументаў няма".*

ПАД ГРАДУСАМ

Не забудзьце парасон!

На гэтым тыдні чакаецца цалкам камфортнае, але няўстойлівае надвор'е. І без дажджоў не абыдзецца. Такі прагноз агучыў сіноптык ***Дзмітрый Рабаў.***

— Самы непагодлівы дзень чакаецца ***ў чацвер***, непагадзь прынясе актыўны атмасферны фронт: на большай частцы тэрыторыі кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы, — *папярэджвае Рабаў.* — Месцамі моцныя ліўні. Пры навальніцах шквалістае ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература ноччу +9...+16 градусаў, днём +19...+25; цяплей будзе па паўднёвым усходзе краіны, там чакаецца ноччу +17...+18, днём +27...+29 градусаў.

У пятніцу ноччу на большай частцы захаваюцца кароткачасовыя дажджы і навальніцы, а днём з адыходам атмасфернага фронту і ростам атмасфернага ціску дажджы і навальніцы на большай частцы спыняцца, за выключэннем усходніх рэгіёнаў. Тэмпература ноччу +8...+15, днём +18...+24 градусы.

У суботу пераважна без ападкаў. Ноччу і раніцай месцамі туман. Тэмпература ноччу +7...+13, днём +20...+26 градусаў.

У нядзелю з праходжаннем атмасфернага фронту зноў зарадзяць дажджы: ноччу па захадзе, днём на большай частцы кароткачасовыя дажджы, у асобных раёнах навальніцы. Тэмпература ноччу +7...+13, днём +19...+25 градусаў.

Аліна ВЕТРАВА.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ

Сто тысяч долларов для крепости

Посольство США поддержит сохранение исторических крепостных укреплений в Бресте.

В число победителей престижного Всемирного конкурса в рамках "Посольского фонда сохранения культурного наследия" вошла белорусская организация «Фонд развития Брестской крепости». Став одним из победителей, организация получит финансирование в размере свыше ста тысяч долларов США на осуществление инвентаризации и документации внешних фортов и укреплений крепости Брест-Литовск, не входящих в состав мемориального комплекса «Брестская крепость-герой».

«Посольский фонд сохранения культурного наследия» является программой Государственного департамента США, осуществляемой более чем в 125 странах мира и направленной на сохранение материальных и нематериальных объектов, представляющих культурно-историческую ценность, — сообщает пресс-служба посольства США в Беларуси.

Вера ВИР.

БАЦЬКІ І ДЗЕЦІ

Віктар СТАТКЕВІЧ:

"Хачу, каб сын закрыў мае вочы, калі я памру"

— Мы ўвесь час адгаворвалі сына ад палітыкі, асабліва маці, — *распавёў intex-press Віктар Статкевіч, бацька экс-кандыдата ў прэзідэнты Міколы Статкевіча, які знаходзіцца за кратамі.* — Мы цудоўна разумелі, што гэта такое. А Мікола казаў, што гэта яго жыццё. Ён заўжды сам выбіраў свой шлях — задавальняла нас тое або не. Цяпер усё яго жыццё як пад дамоклавым мячом.

...Чуў, што майго сына ў свеце прызналі вязнем сумлення. Але што з таго? Мне ўжо 88 гадоў, я жывы труп, і я хачу, каб сын закрыў мае вочы, калі я памру. У каго ёсць свае дзеці — той мяне зразумее...

ПЕРСОНА

Экс-директор Белгосцирка не прошла кастинг в главный цирк Санкт-Петербурга

Татьяне Бондарчук отказано в назначении руководителем Большого петербургского государственного цирка на Фонтанке.

«Она не прошла согласования. У нас работать не будет. Временно исполняющим обязанности директора назначен Сергей Важенин», — цитирует tut.by представителей цирка на Фонтанке.

В мае прошла информация о том, что легендарный худрук цирка **Вячеслав Полунин** пригласил Татьяну Бондарчук на должность руководителя этого культурного учреждения.

В Белгосцирке Татьяна Бондарчук отработала почти 42 года, последние 17 лет была директором. Но летом прошлого года вынуждена была покинуть пост, поскольку Генпрокуратура Беларуси возбудила против нее уголовное дело. Бондарчук заподозрили в злоупотреблении служебным положением. В конце прошлого года стало известно, что она в ходе следствия возместила ущерб и подала ходатайство об освобождении от уголовной ответственности. Вскоре А.Лукашенко это прошение удовлетворил.

ПО ПОВОДУ

Мария ЭЙСМОНТ

Гепатит С(овести)

Известному белорусскому продюсеру и композитору Максиму Алейникову нужна срочная помощь, у него рецидив гепатита С. На лечение требуется 90 тысяч евро.

Максим — человек публичный и еще — смелый. Он рассказал о своей болезни на всю страну. Друзья и коллеги по шоу-бизнесу тут же провели благотворительный концерт, еще два запланировали на начало сентября. В «Беларусбанке» открыты специальные счета по сбору средств на лечение продюсера.

Очень хочется верить, что у Максима Алейникова все получится, что людская солидарность поможет победить непростой диагноз. Так же, как в прошлом году белорусы не позволили медленно умирать от разрушения печени врачу-травматологу из Гомеля Сергею Малашенко. Узнав о том, что он заражен гепатитом С, Сергей создал сайт в интернете и обратился к неравнодушным людям с просьбой собрать ему на лечение 14,5 тысячи долларов. Нужная сумма была собрана за неделю, а через полгода в своем интернет-дневнике Сергей написал: *«У меня отличные новости! Я закончил курс лечения. И уже готов долгожданный результат ПЦР — «отрицательно». Это значит, что вирус в крови не определяется. Благодаря всем вам у меня получилось!»*

Гепатит С — очень коварная болезнь, но у пациентов есть шанс на выздоровление, потому что уже давно создано лекарство от этого недуга. Однако препараты дорогие и не всем доступны. Минимальный курс лечения обходится почти в 3 тысячи долларов, годовой курс — в 14,5 тысячи. Бывают ситуации, когда помочь могут только новейшие фармацевтические разработки, но тогда и цена выздоровления увеличивается в разы, как в ситуации с Максимом Алейниковым — до 90 тысяч евро. Но если лечение не проводить, болезнь становится хронической и может привести к циррозу и раку печени.

В Беларуси каждый год хронических больных гепатитом С становится все больше. Только вдумайтесь: в 2012 году по сравнению с 2011-м количество новых случаев заболевания хроническим гепатитом С выросло на 32%. А если бы эти люди начали вовремя лечение, не теряли драгоценные дни, месяцы на поиски средств, которые не всегда удавалось найти? Ведь не все имеют смелость, как Максим Алейников или Сергей Малашенко, объявить свой диагноз на всю Беларусь.

До 2009 года больные гепатитом С в нашей стране имели скидки при покупке лекарств. Сейчас ни льготного, ни тем более бесплатного лечения у них нет. Чиновники заявили, что лечить таких больных — дорогое удовольствие для бюджета. Если оказывать бесплатную помощь всем заразившимся, в год потребуется около 55 миллионов долларов. Были и другие, более циничные, аргументы: мол, гепатит С — болезнь наркоманов и проституток, они заражаются в 7 раз чаще, чем обычные люди. Хотя всем — и особенно специалистам — прекрасно известно, что пути заражения вирусом самые разные: при переливании крови, в стоматологическом кабинете, на маникюре... То есть риск заболеть есть у любого. Максим Алейников предполагает, что заразился вирусом в детстве, когда ему, спасая от частых отитов, переливали кровь. Сергей Малашенко уверен, что болезнь «заработал»: будучи травматологом, он постоянно контактирует с кровью...

В США и странах Западной Европы гепатит С лечится по обязательной медицинской страховке. В соседней Литве помощь таким пациентам предоставляется бесплатно, если они работают в отечественных компаниях. В Латвии государство берет на себя 75% стоимости лечения больных гепатитом С. И там не кричат на каждом углу, что медицина у них бесплатная и доступная.

Конечно, государство не может всех больных белорусов лечить за свой счет. Это дорого, никакая казна не выдержит такой нагрузки. Но почему-то несколько лет назад больным гепатитом С могли предоставлять скидку на лекарства, а сейчас, когда в стране и дворцы строятся, и чемпионаты мира проводятся, и рост ВВП наблюдается, этой поддержки их лишили. И потом: почему одних пациентов наше государство берет под свою опеку, а других нет. Например, пересадка печени — очень дорогостоящая процедура, но для белорусов — что, конечно, хорошо — бесплатная. Сама операция стоит около 20 тысяч долларов, потом 6—8 тысяч долларов ежемесячно требуется на одного человека, чтобы обеспечить его препаратами, которые не позволяют донорскому органу отторгаться. А теперь стоп: руководитель РНПЦ трансплантации органов и тканей Олег Руммо в одном из своих интервью заявил, что основная масса пациентов, которым нужна пересадка печени, — это как раз больные циррозом печени, вызванным гепатитом С. То есть получается: если пациента вовремя вылечить от гепатита С, то, возможно, в будущем не потребуется не менее дорогостоящая трансплантация. Об этом что, никто не задумывается?

...Помочь белорусам, больным гепатитом С, просят уже даже иностранцы. В прошлом году казахстанский общественный фонд "AGEP'C" направил на имя белорусского президента письмо с просьбой вернуть таким пациентам льготы на лечение. Неизвестно, что ответил и вообще ответил ли на это письмо А.Лукашенко. Но жизнь больных гепатитом С в нашей стране — это по-прежнему борьба не столько с болезнью, сколько с несправедливостью: государство, с одной стороны, не создает возможностей заработать деньги на лечение, а с другой — отказало больным гражданам в какой-либо помощи и надежде на жизнь. Бесплатным это лечение стало только для детей. И только с прошлого года.

Народная Воля http://www.nv-online.info 19 ЖНІЎНЯ 2014 г.

ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗ

Что строить будем?

Не так давно А.Лукашенко, оценивая проект застройки территории завода «Горизонт», заявил, что Минску не требуются дополнительные отели и бизнес-центры — их и так уже достаточно.
А каких объектов не хватает? Что сегодня нужно строить в первую очередь — жилье, больницы, ледовые дворцы, стадионы? Об этом «Народная Воля» расспросила некоторых известных архитекторов.

Геннадий ДУЛЕВИЧ, главный архитектор и директор УЧПП «Творческая мастерская Дулевича Г.А.»:

— Мне кажется, на самом деле произошло перенасыщение столицы всевозможными объектами. Уже настроено и напроектировано столько, что, возможно, действительно стоит остановиться. И Лукашенко прав: на самом деле Минску не нужно, например, столько пятизвездочных отелей — они просто не заполняются.

Кстати, ни в Чехии, ни в странах Балтии — нигде так много не строят, как у нас! Даже в Москве резко упали объемы строительства и проектирования!

С торговыми центрами у нас уже тоже перебор. Во всяком случае в столице — точно. Обратите внимание: во многих больших недавно построенных комплексах нет народа! Нужны ли гипермаркеты и крупные торговые центры в регионах? Я сомневаюсь. Мне кажется, эти объекты там будут просто невостребованными...

На мой взгляд, сейчас упор должен быть прежде всего на усовершенствование того, что есть: модернизацию производств, всего того, что связано с питанием. Плюс жилье. Но при этом жилье должно быть недорогое. Сегодня, кстати, почти на всех новостройках висят объявления о продаже квартир или сдаче в аренду офисных помещений. И это не всегда связано с ценой квадратного метра. Например, я строил дом в Лебяжьем — там стоимость квадратного метра около 1100 долларов. Недели две назад там было 4 свободные квартиры: некоторым не по силам вытянуть кредит и они намерены освобождать жилплощадь.

Анатолий ШАБАЛИН, главный архитектор РУП "Институт "Белгоспроект":

— Думаю, не всегда у нас объекты обеспечены инфраструктурой. Когда строятся жилые районы, там обязательно нужно сразу предусматривать детские садики, школы, магазины шаговой доступности и прочее. Вот этого у нас не хватает и над этим нужно работать. Стадионов, торговых центров — всего этого, на мой взгляд, уже много. Острой жилищной проблемы тоже нет — нашего жилья хватает даже россиянам.

Виктор КРАМАРЕНКО, член-корреспондент Международной академии архитектуры, лауреат Госпремии Республики Беларусь, профессор:

— Я считаю, сейчас в Минске надо решать транспортную проблему. Вот сейчас как раз стою в пробке в Старом городе — проехать невозможно! И припарковаться негде. И нет здесь места человеку. Поэтому считаю, что Старый город нужно модернизировать, превратить его в пешеходную зону, чтобы здесь главным был человек, а не автомобиль. Но и те, кто за рулем, тоже должны чувствовать себя комфортно — значит, нужны удобные парковки...

Валерий МОРОЗОВ, доктор архитектуры, доцент, завкафедрой «Теория и история архитектуры» БНТУ:

— Даже трудно сказать... В Минске можно было бы заняться приведением в порядок жилых домов старой постройки. Надо определиться, что делать с теми же хрущевками: то ли их переоборудовать, то ли сносить постепенно.

Вокруг Минска мало частной застройки — строят современные, большие дома, но мне кажется, это решение не подходит на перспективу, нужно возводить вокруг столицы более комфортабельное жилье.

Что касается регионов, то, думаю, там прежде всего актуальна проблема благоустройства городов. Нужно выделять деньги на нормальные тротуары, велодорожки, дороги. Может быть, не везде есть хорошие магазины, а вот что касается спортивных объектов, то их, видимо, уже и достаточно.

Немного замерло сейчас приведение в порядок памятников архитектуры. А исторические постройки нужно поддерживать в хорошем состоянии. В Минске есть некоторые ключевые объекты, построенные еще в эпоху Брежнева или Хрущева. Их надо сделать аутентичными, чтобы было представление о том времени и отказаться при реставрации от того же сайдинга...

Еще мне кажется, что в Минске не хватает туалетов. Думаю, во всех учреждениях и прежде всего учебных заведениях их надо привести в порядок — некоторые находятся в таком плачевном состоянии, что туда даже страшно заходить. А ведь это вопросы нашей культуры...

Марина КОКТЫШ.

ПРЫВАТНАЕ ЖЫЦЦЁ

Анатоль Лябедзька ажаніў сына

Вяселле адгулялі ў мінулыя выхадныя ў вёсцы на радзіме палітыка ў Стаўбцоўскім раёне.

"Гасцей было не вельмі шмат, але і нямала, — падзяліўся з «Народнай Воляй» прыемнай навіной лідар Аб'яднанай грамадзянскай партыі. — *Вяселле было фактычна адзін дзень, але мы яшчэ пару дзён адзначалі са сваякамі гэтую падзею. Сцэнарый вяселля ад пачатку да канца маладыя прыдумалі самі. На мой погляд, усё прайшло проста выдатна!"*

Нявестку Лябедзькі завуць Аляксандра. Яна без пяці хвілін кваліфікаваны ўрач-стаматолаг. Арцём Лябедзька скончыў БДУ, у ЕГУ вывучаў міжнароднае права. Жыць маладыя збіраюцца асобна ад бацькоў, але разам з бабуляй.

"Так што зараз мы з жонкай самыя шчаслівыя людзі на зямлі — цяпер у нас акрамя сына ёсць і дачка, — гаворыць Анатоль Уладзіміравіч. — *Самае галоўнае, што паміж Арцёмам і Аляксандрай ёсць пачуцці — гэтае полымя бачна няўзброеным вокам! Пара вельмі сімпатычная, а як складзецца іх жыццё — будзе залежаць ужо толькі ад іх саміх. Я ад душы жадаю ім шчасця!"*

На вяселлі Анатоль Лябедзька хадзіў ужо з мыліцамі. Нагадаем, што крыху больш за тыдзень таму на футбольным турніры, прысвечаным памяці Генадзя Карпенкі, палітык сур'ёзна пашкодзіў нагу. Дактары кажуць, што перапом складаны, і гіпс прыйдзецца насіць як мінімум да сярэдзіны верасня.

— Гіпс зараз не такі аб'ёмны і цяжкі, як раней, так што я нават змог надзець касцюм на вяселле, — распавядае палітык. — *А вось традыцыйны вальс з маладой станцаваць у мяне не атрымалася — на мыліцах, ведаеце, асабліва не павальсіруеш... Але зусім утрымацца ад танцаў усё ж не змог. І павінен сказаць, гэта былі самыя незвычайныя скокі ў маім жыцці..."*

Марына КОКТЫШ.

ПРЫСУД

За 20 долараў беларускі мытнік сядзе на 2 гады

Цяпер ужо былы супрацоўнік Брэсцкай мытні асуджаны за атрыманне хабару.

Да двух гадоў калоніі ўзмоцненага рэжыму асуджаны цяпер ужо былы супрацоўнік Брэсцкай мытні, за атрыманне хабару... у памеры 20 долараў. У канцы мая 2013 года на пункце пропуску «Казловічы» асуджаны «спрыяў» вырашэнню праблемы польскага дальнабойшчыка, у аўтацягніку якога тавару было больш, чым паказана па дакументах.

Для пазбягання надгляду машыны кіроўца грузавіка паклаў унутр дакументаў 10 еўра і 300 расійскіх рублёў (на той час агульная сума хабару склала 20 долараў). Супрацоўнік мытні выканаў сваю частку здзелкі, пасля чаго фура пакінула тэрыторыю пункта пропуску без надгляду.

Службовае злачынства выявіў начальнік пункта пропуску. Праглядаючы запісы камер відэаназірання, ён зацікавіўся размовай супрацоўніка мытні і дальнабойшчыка. Ён выклікаў інспектара, і ў працэсе размовы з кішэні падазронага выпалі грошы, якія мытнік выкінуў з акна.

Гэта не перашкодзіла пазбегнуць пакарання. Брэсцкі міжгарнізонны ваенны суд прызнаў мужчыну вінаватым па артыкуле «Атрыманне хабару» і, акрамя двухгадовага турэмнага зняволення, пастанавіў пазбавіць цяпер ужо былога мытніка персанальнага звання «інспектар мытнай службы 1-га рангу».

МОДЕРНИЗАЦИЯ

Диалог от усталости и обреченности

ЕС и Беларусь сегодня демонстрируют готовность к развитию диалога и налаживанию отношений. Такое мнение высказал в интервью belmarket.by глава координационного комитета Белорусской национальной платформы (БНП) форума гражданского общества «Восточного партнерства» ***Андрей Егоров.***

Сегодня можно наблюдать активизацию белорусско-европейских дипломатических контактов, идут переговоры о реадмиссии и упрощении визового режима, с белорусским правительством обсуждаются вопросы модернизации (так называемая временная фаза сотрудничества). «То есть очевидно, что диалог идет», — констатирует А.Егоров.

Он отмечает, что существует несколько факторов, влияющих на то, чтобы Беларусь и ЕС двигались навстречу друг другу.

«Во-первых, есть психологическая усталость от того, что взаимные претензии никак не удовлетворятся», — говорит глава БНП.

То есть ни политика Брюсселя, связанная с санкциями, ни требования Минска, чтобы сотрудничество проходило на равных и без всяких предварительных условий со стороны ЕС, не дают результата. Подобная ситуация вынуждает стороны к каким-то действиям, пусть даже и не предусматривающим полной нормализации отношений.

События последнего времени в Украине только усилили тенденции сотрудничества между ЕС и Беларусью.

«Ощущая затянувшийся кризис отношений, европейские чиновники и политики стали говорить о том, что продолжение политики санкций толкает Беларусь в сторону России. И якобы для того, чтобы избежать этого ухода, необходимо втягивать Беларусь в какие-то формы сотрудничества, даже несмотря на сложную ситуацию с правами человека внутри страны. Украинский кризис усилил эти тенденции, усилил партию сторонников сотрудничества с Беларусью», — уверен А.Егоров.

Между тем глава Нацплатформы констатирует, что сегодня ЕС фактически выбрал путь сепарации отношений с Беларусью, отдельно ведя диалог с государством и отдельно — с гражданским обществом. «Такой путь отношений был выбран потому, что Евросоюз сейчас не желает искать какие-то новые подходы к своей внешней политике, в частности к политике работы с такими сложными странами, как Беларусь», — говорит А.Егоров.

К тому же следует помнить о влиянии на нынешнюю ситуацию определенного цикла политической жизни Евросоюза: сейчас сменился состав Европарламента, меняется состав Еврокомиссии и Европейской службы внешних действий. Пока этот процесс не окончен, существенных перемен в европейской политике ждать не следует.

«Политики, которые сегодня находятся на своих местах, не желают затевать какие-то новые сложные проекты. И сейчас это главная причина того, что они избирают наиболее легкий с их точки зрения формат сотрудничества: раз белорусские власти не соглашаются признавать формат многостороннего диалога с участием гражданского общества, то давайте развернем прагматическое сотрудничество, как бы не связанное с политическими вопросами», — говорит А.Егоров.

В итоге получается как раз то самое сепарирование отношений.

«Как показывает вся предыдущая история взаимодействия с Евросоюзом, это ни к чему не приводит, только способствует консервации ситуации в нынешнем виде», — подчеркивает А.Егоров.

Что касается появления инициативы «Реформум», созданной в поддержку «Европейского диалога о модернизации», то как раз политическая составляющая в ней отсутствует. Это стало результатом кризиса самого ЕДМ: в конечном итоге данный проект так и не стал тем многосторонним диалогом различных стейкхолдеров в Беларуси по поводу будущего страны, как это предполагалось согласно изначальному замыслу.

«Сейчас диалог свелся к режиму экспертных разработок различных реформ. Политическая сущность диалога изъята. В принципе, это не хорошо и не плохо, но в политическом смысле теперь этот проект не имеет никакого значения», — считает А.Егоров.

В свете вышесказанного вполне логично, что инициатива «Реформума» нацелена на разработку именно таких реформ, которые возможно реализовать уже при нынешних белорусских властях. Архитекторы проекта «Реформум» и вовлеченные в него силы воспринимают нынешнюю политическую ситуацию как данность и стремятся к определенному прагматизму: чтобы их работа не осталась только на бумаге, а привела к некоторым результатам уже сегодня.

Игорь ИЛЬЯШ.

АПЕТЫТЫ

Лецішча за дзяржаўны кошт

Пракуратура Мінскай вобласці ўзбудзіла крымінальную справу ў дачыненні да былога генеральнага дырэктара аднаго з прадпрыемстваў ДВА «Белтопгаз», які выкарыстоўваў тэхніку і рабочых на будаўніцтве ўласнай дачы.

Крымінальная справа ў дачыненні да былога генеральнага дырэктара аднаго з прадпрыемстваў «Белтопгаз» узбуджана па фактах злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі пры ажыццяўленні будаўнічых работ на асабістых аб'ектах нерухомасці.

Па дадзеных праваахоўных органаў, падазроны ў 2008—2012 гадах сістэматычна прыцягваў падначаленых работнікаў прадпрыемства і тэхніку для ажыццяўлення будаўніча-мантажных і рамонтных работ на сваёй дачы, а таксама ў кватэры дачкі. Пры гэтым аплата працы рабочых ажыццяўлялася прадпрыемствам.

Паводле падлікаў, у выніку злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі, дырэктар зрабіў прадпрыемству шкоду ў памеры 14 мільёнаў рублёў. І цяпер можа пазбавіцца волі на шэсць гадоў...

КРЫМІНАЛ

Сам прыйшоў...

27-гадовы мінчанін сам з'явіўся ў міліцыю з пакаяннем пасля таго, як махлярскім чынам завалодаў грашыма людзей.

Мужчына размясціў на адным з інтэрнэт-сайтаў аб'яву аб устаноўцы вакон, маскітных сетак, жалюзі. Атрымаўшы заказ на аказанне мяркуемых паслуг, ён выязджаў да кліента, браў перадаплату і нават рабіў неабходныя абмеры.

Пазней ілжэпрадпрымальнік знікаў, а на тэлефанаванні не адказваў. Праўда, зараз ён знайшоўся.

ВОЗВРАЩАЯСЬ К НАПЕЧАТАННОМУ

«Куда вы, Александр Григорьевич, смотрите?»

Под таким заголовком 1 июля 2014 года в «Народной Воле» было напечатано Обращение к президенту Республики Беларусь Аллы Шилько из Костюковичей. Сообщаем, что на момент публикации приговор суда в отношении ее мужа не вступил в законную силу. Обвиняемым была подана кассационная жалоба.

«Народная Воля» сообщит читателям об окончательных результатах данного дела.

СКАНДАЛ

«Казус Мулявина»

Кому принадлежит идея памятника знаменитому музыканту-«песняру»?

Споры об авторских правах самые утонченные, запутанные. Но ведь это не повод, чтобы их замалчивать. За ними стоят честь и репутация не только отдельных творческих персон, но и общественных и государственных организаций, которые принимают окончательное решение в ту или иную пользу. И если конкурс и победитель конкурса, по твердому мнению одной из сторон, проведен с нарушениями, то слово «сговор» начинает приобретать отчетливые формы, ведь на кону не только слава, но и деньги, крепкий гонорар.

Сейчас в жесткий творческий конфликт с победителем конкурса на памятник Владимиру Мулявину в Екатеринбурге скульптором **Сергеем Логвиным** вступает скульптор **Сергей Гумилевский**. Вот его письмо в редакцию, своего рода «казус белли» — формальный повод для объявления войны. В данном случае войны за творческое первородство.

«В феврале 2014 года в Минске прошел 3-й этап конкурса на лучший проект памятника В.Мулявину для города Екатеринбурга. Жюри в результате выбрало проект Сергея Логвина. На 1-м туре Логвин участвовал в конкурсе и выставлял проект памятника-бюста. На 2-м туре он уже работал в составе жюри, участвовал в обсуждении, видел и оценивал проекты, представленные другими участниками конкурса. Ему, видимо, понравился проект скульпторов Л.Н.Гумилевского и С.Л.Гумилевского, и он решил воплотить его в жизнь, но только в качестве своего проекта. Для этого С.А.Логвин украл основное пластическое решение, предложенное Л.Н.Гумилевским и С.Л.Гумилевским, и выдал эту работу за свою. К сожалению, жюри, некоторые члены которого работают в Академии искусств, в которой преподает и С.А.Логвин, поддержало воровство, и выбрало его проект».

При встрече Сергей Львович Гумилевский добавил:

— Я все-таки думаю обратиться в суд. Считаю, что у нас с отцом *(скульптор Лев Гумилевский — народный художник Беларуси. — **Е.М.**)* украли работу. Наш авторский коллектив выставлял этот проект на первых двух турах конкурса, но жюри его не приняло, и на третий тур мы не пошли. К слову, еще и потому, что нас дезинформировали по поводу размера памятника. Но главное в другом. Я настаиваю, что член жюри (!) Сергей Логвин представил на третий тур проект идентичный нашему. На профессиональном языке это называется, по-моему, плагиатом, а на бытовом — воровством. Однако жюри не обратило внимания на явное сходство двух проектов. Мне кажется, это похоже на заранее спланированный договор. Выбрали «своего».

— В начале июня на заседании художественного совета я как член совета поставил вопрос о неправомерности принятого решения жюри республиканского конкурса, — *продолжал Сергей Львович*. — На это председатель худсовета Михаил Борозна ответил: «Если бы он *(Логвин. — **Е.М.**)* повторил все полностью, каждую складочку, то это был бы плагиат. А так это не плагиат». Естественно, Борозну поддержали его подчиненные — сотрудники академии, они же костяк художественного совета *(М.Г.Борозна — ректор Академии искусств. — **Е.М.**)*. Раньше председателями худсовета были такие народные художники, как Глебов, Савицкий, Кищенко, Ващенко. Их вклад в развитие монументального искусства очевиден и неоспорим, а сегодня...

Скульптор Сергей Логвин от комментариев конфликтной ситуации отказался.

Елена МОЛОЧКО.

Проект С.А. Логвина на 1-м туре конкурса.

Проект Л.Н. Гумилевского и С.Л Гумилевского на 1-м и 2-м турах конкурса.

Проект С.А. Логвина на 3-ем тура конкурса.

СПРАВКА «НАРОДНОЙ ВОЛИ»

Конкурс на лучший эскизный проект памятника Владимиру Мулявину в Екатеринбурге был объявлен Министерством культуры в 2013 году и завершен в начале 2014 года. На конкурс было представлено 16 эскизных проектов.

В состав жюри конкурса вошли представители республиканского художественно-экспертного совета по монументальному и монументально-декоративному искусству, Министерства культуры, Академии искусств, Белорусского союза художников, художественный руководитель государственного ансамбля «Песняры», руководитель отделения Посольства Республики Беларусь в Российской Федерации, ректор Уральской государственной архитектурно-художественной академии.

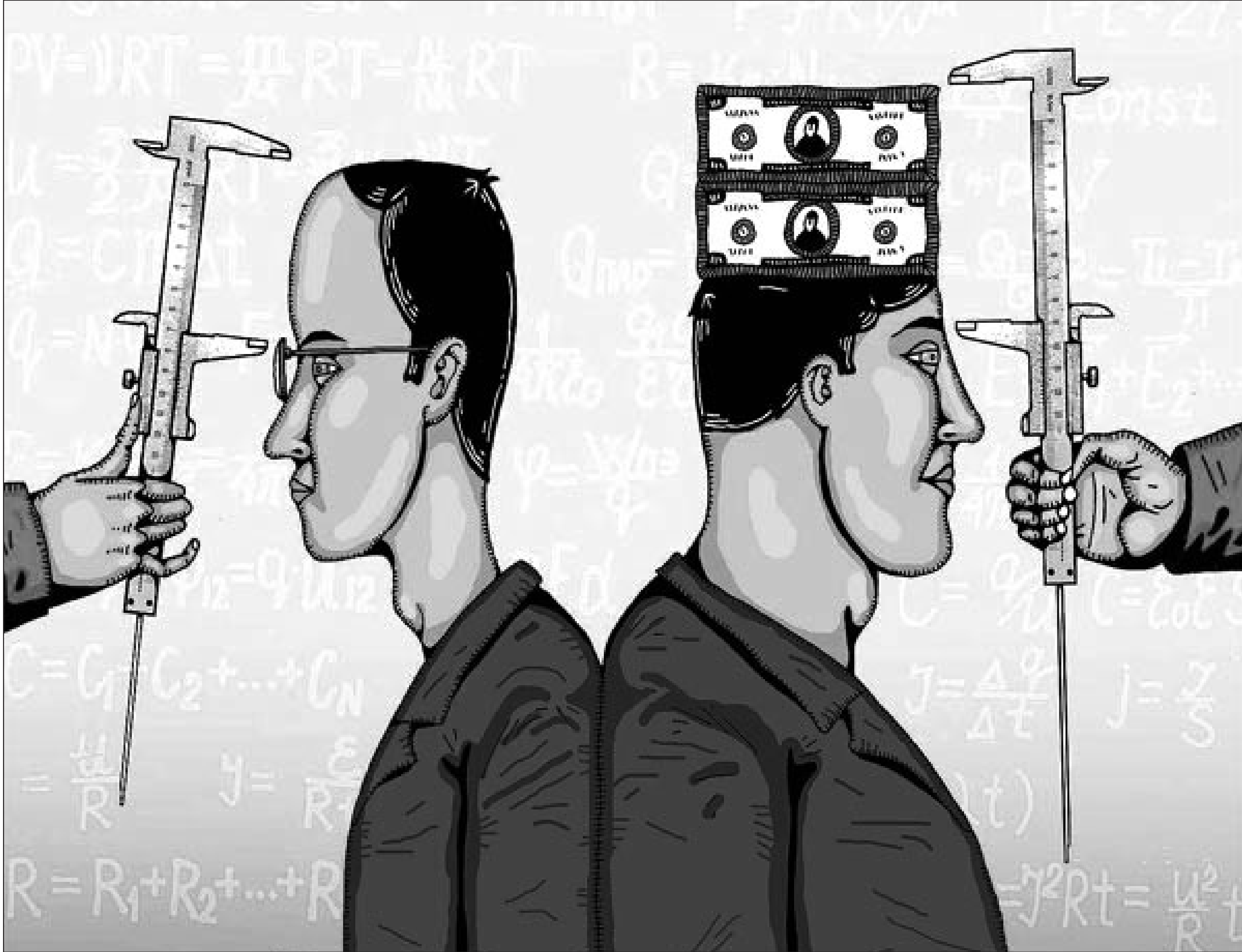
ДИСКУССИЯ

Растление

Я долго думала, прежде чем решилась отправить в печать этот материал, поскольку четко понимала, чем рискую, покушаясь на “святое”. Однако раньше или позже, со мной или без меня, правда и здравый смысл все равно пробьют себе дорогу. Да и особых секретов я не выдаю. Зарывшим голову в песок ученым “страусам” эти тайны давно известны.

Наш самый главный начальник живет, вероятно, в мире иллюзий. Возможно, придворные аналитики снабжают его неверной информацией. Что греха таить, многие высокие чины не хотят признавать, что в их ведомствах коррупция разрослась до неприличия, они клянутся, что в их стане такого уродливого явления нет и быть не может. Однако огромные деньжищи все время куда-то бесследно и без толку исчезают, а виновных в этих художествах, как правило, нет. Так “хорошо” работают "следаки" или закон сродни дышлу?

Мнение, что дискредитировавшая себя система аттестации научных кадров является главной болезнью белорусской науки (Н.Шкода, «Народная Воля» от 4.04. 2014 г.), я не разделяю хотя бы по той причине, что дискредитировать изначально было нечего. Хроническая болезнь является давним и сознательным выбором наших рулевых, и его последствия были очевидны: глупо рассчитывать на профессионализм и совесть работников при отсутствии независимого механизма выявления указанных качеств. Аттестацию белорусских ученых никто не отменял. Другое дело, что положено в основу этой процедуры и кто ее сегодня проводит. Вот здесь и начинается самое интересное.

У своего безвременно умершего завлаба я, когда-то молодая и неопытная, училась писать статьи, выстраивать логические связи, грамотно задавать вопросы и четко формулировать выводы. Он был профи с большой буквы, и это вызывало зависть у тех, кто не мог до него дотянуться. Нам, сотрудникам, порой тоже перепадало от соседей-завлабов, но мы знали истинную причину таких наездов. Время все расставило по своим местам.

Сегодняшние руководители всех уровней зачастую считают достаточным поставить свою подпись под готовыми материалами сотрудников, оказавшихся по воле судьбы у них в подчинении. Не стоит считать авторским участием перестановку знаков препинания или абзацев, оформление сопроводительных документов, предложение включить в соавторы еще одного-двух человек или набор готового текста. Конечно, руки исполнителям при этом выкручивать необязательно, но каждый помнит, что через пять или десять месяцев его контракт заканчивается, да и надежда получить скромную прибавку к нищенской бюджетной зарплате не умирает. К слову, мой собственный опыт доказал, что уступки ничего не гарантируют. Скорее наоборот. Гнешься? Будут гнуть дальше и завтра будешь горбатиться на интересы “нужных” людей за пустую похлебку.

Некоторые из сегодняшних обладателей крутых или не очень крутых ученых степеней никогда в своей жизни не писали научных статей и не брали на себя ответственность при решении сложных задач. Что-то и как-то делали, используя при этом коллег или подчиненных, набирали готовый текст, подписывали что-то или списывали. Не более. Достаточно отойти в сторону последним из могикан, и эта правда станет кричащей до безобразия. Настоящего автора, чтобы ему не пришло в голову подумать о себе хорошо, попросить лишний сухарик или (о Боже!) попытаться сравнивать себя с кем-то из “своих”, могут запросто размазать по стенке: не так выполнен эксперимент, не так написана статья, тебе следует для начала выучить русский язык (белорусским почти никто не пользуется) и вообще ты — никто. Один из наших завлабов и, кстати, мой соавтор, оправдывая свое нежелание платить жалкие гроши за выполнение его собственных обязательств, говорил мне: “Какой из тебя химик? Вот мой сын — это да!” При этом он не отказывался ставить подпись под готовыми материалами униженного им человека. А вот своего молодого сына этот умник пристроил не к лабораторному столу (зачем дитятке травиться и зарабатывать дерматит на руках?), а руководящим чиновником в один из наших НИИ. Так легче стать обладателем докторской степени и продвигаться по службе не переутомляясь. Хорошо иметь такого заботливого и оборотистого родителя!

А еще есть наезды откровенных дилетантов, всеми правдами и неправдами устраняющих с дороги своих более грамотных коллег, если те становятся угрозой для бездарей. Зачем им конкуренты? Вот если бы загнать этих умных под каблук да с пользой для себя, а терпеть рядом... Приходилось бить кулаком по столу, оказавшись в подобных ситуациях. Это единственный способ отрезвить хорошо устроившихся у корыта “наездников”. К сожалению, не всегда действенный. Да и работать в такой обстановке весьма некомфортно, понимая, что тебя по сути вынуждают написать заявление об уходе, чтобы избавиться от критикана, мешающего пилить бюджет. И не только его.

Те диссертации, с которыми мне посчастливилось ознакомиться в последние лет восемь-десять, написаны по принципу “я тебя слепила из того, что было”. Получить доступ к “трудам” порой архисложно. Бывает, что автореферат появляется в библиотеке за пару часов до защиты после неоднократных напоминаний соблюсти процедуру. Читать его уже некогда. А ведь некоторые соискатели были президентскими стипендиатами — соломку стлали “своим” людям под будущие опусы? Подтасовки, плагиат и откровенные глупости, за которыми может последовать полный одобрямс со стороны рецензентов, оппонентов, членов Совета по защитам и чиновников ВАК.

Господа! Вы голодаете, живете на птичьих правах в тещиных квартирах, ваши внуки забыли вкус мяса и ходят зимой босыми? А ведь дурная слава идет далеко. Вот и многие мои коллеги, равно как и я, перестали уважать тех, кого раньше боготворили. Закономерный финал.

Около десяти лет назад мои непрекращающиеся попытки честно зарабатывать на жизнь в белорусской науке закончились госпитализацией — физическое истощение. При росте 165 см мой вес опустился до пятидесяти килограммов и продолжал падать. Я со страхом вставала на весы, к тому же начала быстро терять зрение. Свои родненькие “заказчики” снова и снова обводили меня вокруг пальца, “забывая” платить за выполненную работу, или попросту не считая нужным делать это. А с голой бюджетной ставки даже сам работник может протянуть ноги. Так ведь у него еще могут быть иждивенцы.

Я жила впроголодь, подкармливая «лишним» кусочком своих подростков. Мне не стыдно говорить об этом, поскольку я не просила милостыню и не была бракоделом. Нет моей вины в том, что белорусская научная модель устроена по принципу: приучить бесфамильных кулибиных к абсолютной покорности, загнав их под плинтус. Или изгнать, если первый подход не сработал. Начинать жизнь сначала в сорок-сорок пять лет или куда-то переезжать, не имея физических сил и денег, невозможно. Этим и пользуются. Как я выживала, отдельная тема. Но никакие обстоятельства не заставили меня делать свою работу плохо или называть черное белым. И я всегда буду помнить белужий рев немолодой и отнюдь не бедствующей сотрудницы нашего отдела: ”В гробу я видела вашу науку! Я хожу сюда за деньгами!” Так ведь бабушка правду сказала.

Когда-то рулевые белорусской науки для оценки эффективности собственной деятельности и успехов своих подопечных не посчитали нужным воспользоваться накопленным мировым опытом. Напротив, они придумали лазейки, позволяющие “своим” людям легко продвигаться вверх по служебной лестнице, не обременяя себя тяжким трудом и мучительными раздумьями. Введение контрактной системы и полное бесправие подчиненных еще больше окрылило “руководителей”. А ведь ничто не мешало законодателям сомнительной моды поступить по совести и стать флагманами хотя бы на просторах Восточной Европы, вместо того, чтобы довольствоваться нынешним сороковым местом в рейтинге. Но принцип “кукушка хвалит петуха” оказался ближе к телу и привел к кричащей деградации отечественной науки.

Наши отраслевые “вожыкі” и “мурзилки” (к слову, там можно встретить и вполне достойные публикации) позволяют работникам отметиться, чтобы создать видимость научной деятельности. При этом опусы некоторых титулованных авторов вузовский химик-преподаватель, к примеру, наградил бы оценкой “неуд” и отправил нерадивых писателей на переэкзаменовку. Но редакционным советам отечественных журналов такая продукция кажется вполне пригодной. Понятно, почему наши научные издания за пределами страны никому не интересны. Четыреста публикаций у какого-нибудь руководителя, пятьсот или восемьсот... Что от этого меняется? Я даже не спрашиваю, успевают ли авторы прочесть "написанное". Мальчишка Галуа когда-то отправил в печать единственную статью. Успел за день до собственной гибели. И стал гордостью мировой науки, а вот фамилия преподавателя, не позволившего юноше стать студентом политехнической школы, давно забыта.

Однажды я задала вопрос знакомому доктору наук, с какой целью он впихнул в статью рисунок, выполненный крайне небрежно, пустой по сути да еще с ошибочной трактовкой по тексту. Оказывается, для картинки, чтобы материала больше было. Пришлось объяснить ученому, что это плохой урок для молодежи, которая доверяет старшим товарищам и будет поступать точно так же, заодно копируя чужие ошибки. У таких публикаций, кроме всего прочего, может быть пять, а то и шесть авторов. И каждый в конце года отчитается этой статьей, обосновав свое право на получение доплаты, после чего займется привычными делами: каким-нибудь бизнесом, дополнительными и договорными работами, порой весьма далекими от специализации “разработчиков”, внуками, магазинами, дачами — у кого какие приоритеты. Наука в этой череде неотложных дел может оказаться последней. Не обижайтесь, коллеги, за правду. Сложился странный симбиоз: нарушают правила все или почти все. Но для большинства это вынужденная необходимость, позволяющая хоть как-то сводить концы с концами, и только узкая группа лиц в этом ученом цирке стабильно процветает.

Частное предприятие ученого чиновника в комнате за стеной, этажом ниже или в соседнем здании, желательно с бюджетниками в качестве рабочей силы и смешной платой за аренду занимаемых по факту помещений;

старик, редко появляющийся на рабочем месте в силу целого ряда причин, но дающий “нужные” рецензии и “правильно” голосующий при аттестации работников, распределении денег и защите диссертаций;

остепененный чиновник, уверенный, что в ведре под ватником можно успешно выращивать оптические кристаллы для лазерной техники;

сотрудник, числящийся бюджетником, но работающий вовсе не на интересы науки и государства;

дама-пенсионерка с “правильной” фамилией, занимающаяся в рабочее время в основном собственной семьей, но имеющая при этом все мыслимые и немыслимые доплаты, и ее начальники, в упор не видящие происходящего;

один из замов, убеждающий подчиненных в бессмысленности их жалоб на грубые нарушения законодательства, поскольку у пилящих давно все схвачено и “свои” люди кругом расставлены;

еще один чиновник, забывший запах лаборатории и библиотеки, но знающий, как правильно выполнить любую научную работу, и сидящий одновременно в нескольких креслах, чтобы оправдывать свою достойную зарплату;

и совершенно слепоглухонемые контролеры.

Это обыденная жизнь нашей науки, расходы которой исправно оплачивают белорусские налогоплательщики, в массе своей люди небогатые или откровенно бедные.

Достаточно ввести принятые во всем мире критерии оценки эффективности работы ученого, включая коэффициент авторского участия, чтобы тайное стало явным. Но ведь этого рулевые никогда не допустят, иначе оставшиеся квалифицированные “негры” положат на стол заявления на увольнение да еще телегу накатают в какой-нибудь смотрящий комитет, хотя последнее абсолютно бесполезно.

Думаю, не будет большим преувеличением сказать, что на сегодняшний день вместо настоящей работающей науки мы имеем нечто вроде бюджетного собеса для “избранных”, независимо от их возраста, образования, квалификации и тем более таланта. В последнем белорусская наука вовсе не нуждается: в “умные” у нас давно назначают. Судя по всему, свою главную задачу рулевые видят в том, чтобы, обеспечив “своих” людей нужными “корочками”, расставить их по ключевым постам, контролировать финансовые потоки, а также использовать подчиненных с максимальной выгодой для себя, избегая при этом любой ответственности.

Уже сегодня мы подошли к шокирующему финалу, когда, например, по мнению адвокатов “модели”, формула химического соединения определяется служебным положением озвучившего ее человека. Потому не мудрено, что разработчики технологии солянокислой переработки фосфатного сырья запросто перепутали природный продукт с синтетическим, не говоря о том, что на химфаке за предложенный заказчику вариант решения проблемы студент-третьекурсник получил бы у преподавателя “неуд”. А ведь речь идет о химическом заводе! И только наши “пионеры” додумались вместо стандартного калийного удобрения использовать на полях промышленный отход, не удосужившись узнать у почвоведов и аграриев, допустима ли такая замена.

Упитанных молодых людей, гордо шагающих по коридорам научных учреждений и экипированных к тридцати годам всем необходимым для достойной жизни (степень, должность, зарплата, машина, квартира и т.д.), при всем желании сложно назвать будущими столпами науки, как бы кому-то ни хотелось нарисовать такую лубочную картинку. Начнем с того, что действительно талантливый и уважающий себя молодой человек, готовый посвятить свою жизнь науке, не согласится получать образование попроще да еще под крылышком одного родственника, чтобы потом плавно перетечь под руководство другого в какой-нибудь НИИ. Талант и самоуважение — стороны одной медали. Кодекс чести, если хотите. Когда лет пять назад я столкнулась с тем, что готовится почва для написания докторской диссертации одному из таких ранних и продвинутых, то предупредила начальника, что уволюсь немедленно, как только юное дарование приставят ко мне “руководителем”. Все затихло.

А в целом удивляться нечему. При бесправии контрактников и отсутствии механизма их защиты обладатели “нужных” фамилий и люди из их окружения могут “блистать” в любой области, благо на территории РБ в независимой экспертизе состряпанных опусов они не нуждаются. А вот настоящему профи без “крыши”, если он не хочет мириться с судьбой дешевого научного негра, придется уехать из страны или сменить сложную профессию на что-нибудь простенькое, чтобы не голодать.

Проблема белорусской научной модели в том, что она полностью игнорирует природную сущность человека (генетический собственник) и базируется на ошибочном тезисе, что кнут, контрактная удавка и принцип “голод не тетка” — лучшие стимулы для любого вида деятельности. Вообще-то подобную систему трудовых отношений правильнее называть ***неофеодализмом***. Это не тот случай, когда мы помним имя крепостного художника Тропинина, но понятия не имеем, как звали его владельца. Это когда Тропинин, не желающий положить хозяину на подпись свое изумительное полотно, как минимум рискует остаться без кистей и красок. Или когда бесправные кулибины трудятся в поте лица своего, чтобы обменивать у “руководителей” продукт своего труда, по сути, на какую-нибудь еду, даже без оплаты проезда к месту работы. На него придется зарабатывать в другом месте.

Практика показывает, что на каком-то этапе (пока “негры” не поумнеют) такая схема действительно срабатывает. Однако рассчитывать на регулярный успех и тем более достижения мирового уровня с подобной моделью науки не стоит. Потому наша сегодняшняя реальность выглядит более чем скромно. Поколение специалистов среднего возраста исчезло. Точнее, ему не дали поднять голову “аксакалы”. А следующего не будет — растить его было некому. Оставшиеся в наличии обладатели крутых “корочек” зачастую плохо владеют базовыми профессиональными знаниями, не могут грамотно ставить задачи и четко формулировать ответы, не пишут в принципе, путаются в трех соснах и не справляются с вопросами, которые пока еще осиливают некоторые хорошие студенты. По крайней мере, все говорит о том, что такого раздела науки, как неорганическая химия, у нас уже не существует. Осталось разве что, пригласить тех африканцев, которых когда-то учили в тамошних университетах белорусские преподаватели. Правда, есть опасение, что, ознакомившись с условиями контракта (зарплата триста у.е. и к ней в придачу виноградная гроздь “руководителей”), они покрутят пальцем у виска.

В моей статье нет ничего выдуманного. Возможно, кто-нибудь скажет, что мне просто не повезло. Но я так не думаю, потому что система едина, и если бы в ней приветствовались разумные и честные правила, белорусская наука сегодня имела бы совсем другое лицо.

Выход один — сменить модель.

Наталья ШУЛЬГА,
кандидат химических наук,
бывший старший научный
сотрудник Национальной
академии наук.

ВАЖНАЯ ТЕМА

Новый приют для жертв домашнего насилия открылся в Минске

Приют (или шелтер, от английского shelter — «надежное укрытие»)
открыт Международным общественным объединением «Гендерные перспективы».

Как рассказала pr-менеджер этой организации **Светлана Мацкевич**, шелтер разместился в трехкомнатной квартире, где есть все необходимое для жизни. Приют способен принять трех женщин с детьми, и сейчас в нем уже проживают пять человек. *«Экстренно мы можем и четвертую женщину подселить, но будет уже тесновато — у нас есть резервное место для очень экстренных случаев»*, — отметила Мацкевич.

В шелтере женщины могут оставаться в течение одного-трех месяцев. Им предоставляется помощь психолога, юриста и специалиста по социальной работе, причем как в период проживания в приюте, так и после. *«Мы заселяем женщину сначала на месяц, и если есть необходимость и она экстренно убежала, будут выделены деньги на первое время, будет предоставлена еда, лекарства. Первые экстренные расходы мы покроем»*, — цитирует БелаПАН представителя организации.

Чтобы попасть в приют, нужно обратиться на “Горячую линию” для пострадавших от домашнего насилия: ***8-801-100-8-801.***

По словам Светланы Мацкевич, нехватка приютов для пострадавших от домашнего насилия является серьезной проблемой для Беларуси. Сегодня в стране действуют ***всего четыре круглосуточных приюта***: три — в Минске и один — в Лиде (Гродненская область). Кроме того, при территориальных центрах социального обслуживания населения есть 74 так называемые кризисные комнаты, но там нельзя находиться круглосуточно.

ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ, ЧТО...

В 95% случаев жертвой домашнего насилия становятся женщины, треть из них — в возрасте 27–40 лет, 55% — замужем, 19% — разведены, 42% воспитывают одного ребенка и 32% — двоих детей.

В 86% случаев домашнего насилия в роли агрессора выступает мужчина, в 40% случаев его возраст — от 27 до 40 лет. Чаще всего агрессор является супругом (45%) либо бывшим супругом (13,5%) пострадавшей.

Специалисты также отмечают, что за последний год увеличилось число обращений на «Горячую линию» из регионов Беларуси — они составляют 58% всех обращений.

КОРАТКА

Сярэдні заробак — 610 доляраў

Намінальны налічаны сярэдні заробак у Беларусі ў студзені—чэрвені ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года павялічыўся на 20,6% і дасягнуў 5 млн 764,8 тыс. беларускіх рублей, у тым ліку ў чэрвені — 6 млн 198,5 тыс., або 610,6 долара ў эквіваленце.

Пра гэта паведамляе Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

Рэальная заработная плата па краіне ў першым паўгоддзі гэтага года да аналагічнага леташняга перыяду ўзрасла на 2,9%.

Намінальны налічаны заробак бюджэтнікаў у студзені—чэрвені 2014 у параўнанні са студзенем—чэрвенем 2013 павялічыўся на 20,7% і склаў 4 млн 292,5 тыс. беларускіх рублёў, у тым ліку ў чэрвені — 4 млн 704,9 тыс. беларускіх рублёў, або 463,5 долара ў эквіваленце.

Бальніцу сястрынскага догляду адкрыюць у верасні

Яна будзе разлічана на 80 месцаў.

Бальніцы сястрынскага догляду працуюць ва ўсіх рэгіёнах Беларусі. Асноўнай задачай такіх устаноў з'яўляецца кваліфікаваны догляд за хворымі пажылога і старэчага ўзросту, а таксама адзінокімі людзьмі, якія пакутуюць хранічнымі захворваннямі і маюць патрэбнасць у медыцынскім і сацыяльным доглядзе. Тут кругласутачна сочаць за станам здароўя пацыента.

Для аплаты знаходжання ў стацыянары пацыенты пералічваюць на рахунак бальніцы 80% ад дзяржаўных пенсій. Гэтыя адлічэнні пакрываюць каля 30% рэальных выдаткаў на ўтрыманне і догляд за пацыентамі.

Намеснік старшыні камітэта па ахове здароўя Мінгарвыканкама Мікалай Скавародка адзначыў, што патрэбнасць ва ўстановах такога плану ў Мінску даволі высокая.

Армія купляе самалёты

Вучэбна-баявыя самалёты Як-130 паступяць на ўзбраенне ў 2015 годзе.

У паведамленні прэс-службы Міністэрства абароны Беларусі звяртаецца ўвага на тое, што пасля распаду СССР у Беларусі адсутнічала база падрыхтоўкі ваенных лётчыкаў. У сувязі з чым прынята рашэнне аб стварэнні на базе Ваеннай акадэміі авіяцыйнага факультэта. Закупка Як-130 дазволіць пашырыць магчымасці па падрыхтоўцы лётчыкаў, паведамляе БелаПАН.

Колькі каштуе жыллё?

Сярэдні кошт квадратнага метра ў мінскіх навабудоўлях па выніках ліпеня склаў 1660 доляраў. У параўнанні з пачаткам года сярэдняя цана павялічылася ўсяго на 2%, або на 25 доляраў. Аб гэтым паведамляецца ў распаўсюджанай справаздачы аддзела кансалтынгу і аналітыкі групы кампаній «Твая сталіца».

Квадратныя метры ў новабудоўлях класа «Эканом» прапаноўваюцца ў сярэднім па 1410 доляраў, у дамах класа «Стандарт» і «Камфорт» — па 1560 доляраў і 1860 доляраў адпаведна. У аб'ектах катэгорыі «Прэстыж» метр замацаваўся на адзнацы 2500 доляраў.

«Па новай класіфікацыі першаснага жылля самым шматлікім на рынку і запатрабаваным пакупнікамі з'яўляецца клас «Стандарт», — адзначаецца ў справаздачы. — *У параўнанні з чэрвенем сярэдняя цана на новабудоўлі гэтага класа знізілася на 0 доляраў. У прыватнасці, сярэдні кошт метра ў аднапакаёвых кватэрах па выніках ліпеня склаў 1650 доляраў, у двухпакаёвых — 1560 доляраў і ў трохпакаёвых — 1530 доляраў».*

На другасным рынку жылой нерухомасці на працягу апошніх пяці месяцаў сярэдні кошт квадратнага метра ў кватэрах стандартных спажывецкіх якасцяў захоўваецца на ўзроўні 1540—1550 доляраў.

У Крэўскі замак — за керамікай!

Першы фестываль керамікі адбудзецца ля сцен Крэўскага замка 23 жніўня.

«Фэст керамікі» ў Крэве пройдзе ўпершыню. Тут збяруцца лепшыя керамісты Беларусі і Украіны.

У праграме фестывалю — кірмаш разнастайных вырабаў з керамікі, дзе можна будзе ўбачыць і набыць посуд, карціны, ганчарныя вырабы, розныя вырабы і сувеніры.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Душэўных пакут дадаў інстытут

У вышэйшых навучальных установах краіны хранічны недабор абітурыентаў. Таму, як колісь сказаў А. Лукашэнка, цяпер туды лезуць "і жук, і жаба, і кракадзіл". Напрыклад, у ваенныя вучылішчы і аграрныя ўніверсітэты можна было паступіць з трыма баламі са ста!

"Куды падацца пасля школы?" —
Пакутна разважаў Антон.
У ведах меў набытак кволы —
На ўроках ён
Лічыў варон.
Прынамсі, выбар небагаты,
Як ты ў вучобе поўны нуль:
Або хутчэй ідзі ў салдаты,
Ці ў трактары сядай за руль.
Але далі падказку раптам
Антону школьныя сябры:
— Нашто табе смярдзючы трактар?
Навошта войска? Не дуры!
Разжыцца можаш ты дыпломам,
Як пойдзеш з намі ў інстытут.
А гэта значыць, аграномам
Ты вернешся
У родны кут!
І хоць у поспех мала веры,
За спробу ў нас не б'юць у нос.
Як і сябры, свае паперы
Антон у інстытут занёс.
Было наканавана збыцца
Таму, што ўбілі ў клёк сябры:
Хоць балаў у яго не трыццаць,
Не дваццаць нават — толькі тры,
Студэнтам прынялі Антона,
Бо ў інстытуце недабор.
І стаў на лекцыі штодзённа
Хадзіць хлапчына з гэтых пор.
Ён на галёрку ў светлай зале,
Як воўк у логава, залез,
І што выкладчыкі казалі,
Антон не петрыў. Цёмны лес.
Не дзіўна гэта, бо і ў школе
Антон дапяць ніяк не мог
(Дый не цікавіўся ніколі),
Пра што плявузгаў педагог.
"Вучыўся" ён — і анігадкі,
Наяве мроіўся дыплом...
Ды семінарскія заняткі
Ударылі, як з неба гром.
Усіх, хто йдзе ў навуку ўлегцы
(А можа, і зусім дурны),
Хоць і працёр штаны
Ад лекцый,
Як бач прасвечваюць яны.
Прафесару або дацэнту
Падкажа ўрэшце семінар,
Хто, як капшук, пусты дашчэнту,
Хто мае ў клёпках Божы дар.
Як будучага агранома,
Антона бралі ў абарот:
І што пра песцікі вядома,
І што рабіць, калі няўрод.
Дзе лепшы клін для кукурузы
Патрэбна выбіраць заўжды;
Які квадрат гіпатэнузы,
Якая формула вады.
Ды і пытанняў іншых безліч
Наконт "мікробаў і амёб".
Лупэткі ў беднага палезлі
На лоб.
Антону неўспадоб!
Адказаў у мазгах не мае,
Таму благі душэўны стан.
Антон — як статуя нямая,
А больш дакладна — як балван.
Калі ты для кагосьці невук,
Дык радасці зусім няшмат...
І злы, як звер, нагою неяк
Адкрыў ён дзверы ў дэканат.
— Сыходжу з вашае шарашкі,
Не трэба гэткі інстытут!
Бо мне, так мовіць бы, без пляшкі
Ні ў чым не разабрацца тут.
Калі сушыць я клёпкі стану,
Дык выглядацьму шчэ дурней! —
З парога заявіў дэкану. —
А каб даведаўся раней,
Што ў вас... фігні, прабачце, куча,
Дык паступаць сюды б не стаў.
Я думаў, тут чытаць навучаць!
Ну і лічыць хаця б да ста...

ПАЗІЦЫЯ

Беларуская мова і беларуская жанчына на пасадзе прэзідэнта...

Пасля знаёмства з выступленнем Алены Анісім і Алега Трусава "Як і 500 гадоў таму..." у мяне ўзнікла пытанне. Калі мяркуемы "Усебеларускі кангрэс за незалежнасць Беларусі" (пры ўмове, што яго дазволіць правесці А.Лукашэнка) вырашыць вярнуцца (гэта магчыма спраўдзіць, зноў жа, пры спрыяльным рашэнні А. Лукашэнкі) да Канстытуцыі 1994 года, ці будзе гэта азначаць, што сумніўны рэферэндум 1995 года аб наданні рускай мове статусу дзяржаўнай будзеануляваны? Калі б так! Але ў гэта, прызнаюся, цяжка паверыць...

Як заклікае сваёй назвай грамадская кампанія "Гавары праўду!", скажу што думаю: беларуская апазіцыя фактычна праспала лёсавызначальнае для нацыі моўнае пытанне. За 20 гадоў не сустрэў з яе боку ніводнага грунтоўнага артыкула ў прэсе ў абарону роднага слова. На маю прапанову змагацца за мову, якая потым прывяла б да рашучых змен у грамадстве, Аляксандр Мілінкевіч сказаў мне (прыводжу сэнс) так: маўляў, спачатку трэба змена ўлады, а там і мовай зоймемся...

За гэтыя 20 гадоў улада не змянілася, не змянілася і сітуацыя з мовай. Бо калі нават дэмапазіцыя (за выключэннем КХП—БНФ) не разумее сутнасці і надзвычайнага значэння гэтай праблемы, то што ўжо казаць пра "шырокія масы"? Іх цяжка папракаць, хоць і трэба сказаць: сённяшняе наша грамадства **не падрыхтавана** нават **да рэальнага двухмоўя,** пра якое гавораць А.Анісім і А.Трусаў. Затое расійская агентура з дапамогай "тутэйшых" у Беларусі **падрыхтавала** "белорусское население" такім чынам, што ў выніку рэалізацыі пакуль яшчэ віртуальнага "рэальнага двухмоўя" гэтае «население» (бальшыня) уздыме гвалт: "Так мы же — русские! Зачем нам еще этот ужасный белорусский язык?»

Хачу нагадаць словы расійскага прэзідэнта, якія ён сказаў нядаўна: "Конечно, мы всегда будем защищать... этнических русских в Украине и ту часть украинского населения, украинского народа, которая чувствует свою неразрывную, не только этническую, но и культурную, языковую связь с Россией». Калі пасля захопу Крыма, які, падобна, набліжае распад самой Расіі, Пуцін яшчэ застанецца ў ролі прэзідэнта, то ён знойдзе «необходимость защищать» рускамоўных і ў Беларусі. Канечне, не такім, як ва Украіне чынам, а рукамі саміх беларусаў — у большыні па сваёй ментальнасці ўсё яшчэ савецкіх, а таму і лёгка зрусіфікаваных. Вось чаму я кажу, што **беларусы не гатовы** да абароны сваёй мовы, а значыць — да абароны незалежнасці сваёй дзяржавы. Вось дзе крыецца небяспека для нас усіх і нашых наступнікаў!

Аўтары вострага артыкула сказалі пра беларускую жанчыну, якая, — а чаму і не! — магла б стаць прэзідэнтам Беларусі і пасадзейнічаць на змены ў сённяшнім катастрафічным стане роднай мовы. Я — толькі "за". Тэма "матчына мова і жанчына-прэзідэнт" цікавая і невычарпальная. У Беларусі ж колькасць жанчын перавышае колькасць мужчын. Думаю, і А. Лукашэнка ў значнай ступені стаў прэзідэнтам дзякуючы перавазе жаночых галасоў.

Пасля першых прэзідэнцкіх выбараў (свой голас я пераканана аддаў за Зянона Пазьняка) я рабіў апытанне знаёмых і незнаёмых мне людзей. Прасіў выказаць уласнае меркаванне, чаму такі моцны кандыдат, як З.Пазьняк, не стаў прэзідэнтам? І беларускія жанчыны, пра якіх, дарэчы, з нязменнай павагай заўсёды гаварыў Зянон Станіслававіч (праўда, самі яны пра гэта ведаць не ведалі, бо лідара БНФ амаль усе СМІ замоўчвалі), адказалі: "Ды з-за мовы!"

А яны ж паўсюдна чулі і дагэтуль чуюць на сваёй Радзіме адну, што адсунула і заняла месца матчынай, — рускую. Чаму? Так заўгодна сённяшнім уладам, якія, зрэшты, як і апазіцыя, не зусім разумеюць, да чаго такая празмерная "гасціннасць" да ўсяго "рюскага" вядзе...

А трэба неадкладна задумацца. Калі, канечне, мы хочам, як і абвешчана ў Канстытуцыі, застацца незалежнай, суверэннай дзяржавай, то без панавання роднай мовы такое немагчыма.

Гэтымі днямі зноў звярнуўся да некалькіх жанчын ужо з такім пытаннем: "Ці галасавалі б вы за жанчыну-прэзідэнта?" — "За якую такую жанчыну? Хто ведае яе?" — здзівіліся яны. І, узгадаўшы з горам напалам — праўда, у негатыўным плане — прозвішча адной высокай чыноўніцы (яно нярэдка на слыху) рашуча адрэзалі: "За такую — не і не!"

Але ж, дзякуй Богу, у Беларусі знойдуцца і не такія — зусім, зусім не такія: разумныя, адданыя Беларусі. Толькі прыгледзецца варта, удумацца і ўсё ўзважыць.

Алесь РАШЧЫНСКІ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Дзе знайсці целаахоўніка?

Цікава, прапануе Дэпартамент аховы МУС паслугу па ахове прыватных асоб? І калі так, то што яна ў сябе ўключае?

Валерый ПЯТРОЎСКІ, Баранавічы.

— Дэпартамент аховы прапануе паслугі па забеспячэнні бяспекі фізічных асоб з мэтай папярэджання і непасрэднай абароны асоб ад супрацьпраўных замахаў, якія ўяўляюць сабой пагрозу жыццю або прычыненне шкоды здароўю, на дагаворнай аснове, — *паведамляе афіцыйны сайт Міністэрства ўнутраных спраў*. — Бяспека асоб ажыццяўляецца, як правіла, шляхам пастаяннай прысутнасці фізічнай аховы, гэта значыць узброеных супрацоўнікаў Дэпартамента аховы. Ахоўныя мерапрыемствы такога кшталту могуць ажыццяўляцца па жаданні кліента як у кругласутачным рэжыме, так і ў пэўныя дні і час сутак. Кошт паслугі вызначаецца усталяванымі тарыфамі: так, да прыкладу, паслуга так званага «прафесіянала-целаахоўніка» беларускаму грамадзяніну або госцю нашай краіны можа каштаваць сёння да 5 долараў за гадзіну.

Як вярнуць доўг?

Чатыры гады таму знаёмы заняў у мяне пад распіску 200 долараў на год. Пісаў ён яе сваім почыркам, але без пацвярджэння ў натарыуса. Час разліку даўно прайшоў, але ён не хоча вяртаць грошы. Тэлефон свой адключае, сустрэч пазбягае. Як быць?

Сяргей УЛАДЗІМІРАЎ, Вілейка.

— На жаль, сітуацыя можа быць пройгрышнай, — *адказваюць супрацоўнікі МУС.* — Прычын таму некалькі. Пералічваць іх не варта, каб не дапамагаць несумленным даўжнікам, а вось паспрабаваць вярнуць грошы трэба. Для гэтага неабходна звярнуцца ў тэрытарыяльныя органы ўнутраных спраў па месцы жыхарства. Заява пішацца на імя начальніка названага падраздзялення, дзе паказваюцца падрабязнасці таго, што адбылося. Рашэнне па звароце грамадзян у дадзеным выпадку павінна быць прынята ў дзесяцідзённы тэрмін.

Вера ВІР.

Як адправіць мужа ў ЛПП?

Мне падказалі, што адзіны спосаб, з дапамогай якога я магу прыструніць мужа-п'яніцу — накіраваць яго ў ЛПП. Як гэта правільна зрабіць?

Ірына БІЛЫЧ, Мінск.

— У адпаведнасці з існуючым заканадаўствам прымусовая ізаляцыя ў лячэбна-працоўны прафілакторый магчыма толькі па рашэнні суда і пры ўмове, што чалавек хворы на хранічны алкагалізм, а яго паводзіны, нягледзячы на папярэджанні з боку праваахоўных органаў, у лепшы бок так і не змяніліся, — *інфармуюць у прэс-службе МУС.* — Дыягназ «хранічны алкагалізм» вызначаецца ў адпаведных установах аховы здароўя камісіяй з урачоў-псіхіятраў або нарколагаў. У гэтыя ўстановы на падставе пастановы органа ўнутраных спраў трапляюць асобы, якія на працягу года неаднаразова (тры і больш разоў) прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці за ўчыненне адміністрацыйных правапарушэнняў у стане алкагольнага ап'янення. Да ведама: у ЛПП медыка-сацыяльная рэадаптацыя з абавязковым прыцягненнем да працы доўжыцца год-паўтара. За дадатковай інфармацыяй звяртайцеся ў мясцовую міліцыю, больш канкрэтна — да свайго ўчастковага інспектара міліцыі.

ОТКРЫТОЕ ПИСЬМО

"Ах, вольнодумец?! Работы не будет!»

По известным всем причинам, а именно — с убыванием сельского населения — постепенно сокращается и количество школ в деревне. При этом, понятно, многие учителя оказываются без работы. Надо отдать должное руководству нашего района: остаются не у дел немногие, почти все желающие трудоустраиваются по своей или родственной специальности. Однако здесь есть одно обстоятельство, и весьма существенное. Если тот или иной учитель поддерживает сегодняшнюю власть, то все у него обходится без особенных хлопот. Зато в ином случае имеющему собственное мнение работы нет!

Происходит подобная история и с преподавателем (извините за тавтологию) истории, имеющим два высших образования, — жителем Миор **Сергеем Мефодьевичем Васильевым**. Он был вынужден одно время в связи с необходимостью ухода за тяжелобольной матерью покинуть школу. Но теперь, когда, увы, самого близкого человека не стало, и наставник высокой квалификации готов вернуться к своему профессиональному занятию, он никак не может устроиться на работу. Причина скорее в том, что в своих взглядах учитель придерживается демократических убеждений и ни от кого их не скрывает. Сергей Мефодьевич Васильев — лидер местных сторонников создаваемой партии Христианской демократии, был в свое время активным участником гражданских акций протеста, в том числе и в столице. Скажем прямо: вслух такое в вину ему не ставят, но ведь понятно, в чем дело. Инакомыслие существующей Конституцией в государстве, которое позиционирует себя демократическим, не запрещено, но свободных мест для демократа в такой стране все равно нет...

Недавно Сергею Мефодьевичу стало известно, что на свободную вакансию по его профилю был принят в школу человек с более низким уровнем образования, но зато лояльно относящийся к существующему порядку вещей. В связи с этим я прошу районные и областные инстанции устранить такую несправедливость, которая не соответствует закону, и оказать всяческое содействие трудоустройству учителя Сергея Мефодьевича Васильева. Это, считаю, вполне соответствовало бы как нормам законодательства, так и человеческой морали.

Олег СЛИВИН, житель г.Миоры (по понятным причинам прошу мою настоящую фамилию не указывать. Редакции она известна).

ПО ПОВОДУ

Грустный юбилей «Динамо»

Не так давно главному стадиону нашей страны исполнилось 80 лет. К сожалению, об этом «скромно» умолчали наши СМИ, хотя все это время столичный стадион «Динамо» честно служил физкультуре и спорту.

Давайте все-таки кратко вспомним спортивную биографию «Динамо»....

Официальное открытие стадиона «Динамо» состоялось 12 июня 1934 года. После реконструкции, в 1939 году, стадион обрел новое дыхание.

1944 год. Освобожденная Беларусь приступила к послевоенному восстановлению. В том числе и столичного стадиона. И снова реконструкция. Правда, даже во время восстановления «Динамо» на его поле 12 июня 1948 года состоялся футбольный матч с московскими одноклубниками.

С той поры стадион не отдыхал. На нем кроме футбольных матчей проводились международные соревнования по легкой атлетике: мемориал братьев Знаменских, встреча сборных команд СССР—США (кстати, комендантом того матча был автор этих строк).

Тысячи минчан сдавали на «Динамо» популярные в те годы нормы ГТО, на футбольном поле проводились игры юношеского чемпионата Европы, юниорское первенство мира, матчи чемпионатов СССР, европейские кубковые турниры с участием таких команд, как «Спортинг», «Грассхопер», «Железничар»...

Одним словом — жизнь бурлила!

Сейчас «Динамо» вновь на реконструкции, которая идет ни шатко ни валко. Хотя этот стадион — наш общий спортивный дом. Его омоложение — задача государственная.

Грустным получился юбилей легендарного стадиона...

Юрий ЯСИНСКИЙ, ветеран спорта, заслуженный тренер Беларуси.

АБЗАЦЕМ

Жизнь дорожает каждый день...

Еще несколько лет назад пенсионерам давали талон на бесплатное протезирование зубов. Сейчас этой льготы нет. Сделать один зуб стоит до миллиона рублей. Отменили льготу пенсионерам и на 50%-ный проезд в городском транспорте. На железнодорожных вокзалах даже туалет стал платным... Чиновники предлагают платить еще и за посещение поликлиник, ввести 100%-ную оплату коммунальных услуг.

Каждый день преподносит какие-то новости о подорожании. Живешь и думаешь: что станет дороже завтра?..

Тимофей МАКАРЕНКО.
Витебск.

СМАЧНА ЕСЦІ!

10 прычын на карысць кавуноў

Зараз самы сезон на кавуны. Распавядзіце, калі ласка, якая ад яго карысць арганізму? Толькі вада і усё?

Валянціна Васільева,
Раўбічы.

Якраз днямі ў эфіры Радыё Свабода пра карысць кавуноў распавядала дыетолаг **Валерыя Красоўская.** Вось дзесяць прычын, па якіх не зашкодзіць ужываць гэтую ягаду.

1. Наталяе смагу

Прыкладна 92% змесціва кавуна — вада. Разам з тым яго мякаць вельмі салодкая і хрумсткая, так што наталенне смагі адбываецца з асалодай і быццам непрыкметна.

Кавун — натуральны дыўрэтык, які паляпшае мочаспусканне, але не напружвае ныркі (у адрозненне ад алкаголю і кафеіну). Кавун дапамагае пячонцы пазбавіцца ад аміяку (адход ад пераварвання бялкоў), які выклікае нагрузку на ныркі.

2. Крыніца калію

У спякоту важна есці прадукты, багатыя на калій. Менавіта калій адказвае за баланс вадкасці ўнутры клетак. Лічыцца, што даросламу чалавеку неабходна прыкладна 4000—4500 мг калію ў дзень. Адзін невялічкі кавалак кавуна ўтрымлівае прыкладна 400 міліграмаў. Не дзіўна, што летам хочацца кавуна, і што менавіта кавун наталяе пачуццё смагі.

3. Зніжае рызыку ўзнікнення рака прастаты

Кавун — выдатная крыніца караціноіду лікапіну. Сярод усіх караціноідаў лікапін пераважае ў чалавечай плазме, розных тканінах і прастаце. Лічыцца, што рэгулярнае спажыванне лікапіну можа значна знізіць рызыку ўзнікнення рака прастаты. Акрамя кавуна, асноўнымі крыніцамі лікапіну з'яўляюцца таматная паста, таматны соус, таматны суп, кетчуп, сырыя памідоры, ружовы грэйпфрут, гуава і папая.

4. Працістаіць ультрафіялетаваму апраменьванню і заўчаснаму старэнню скуры

Той жа поліфенол лікапін, аб якім ішла гаворка вышэй, з'уляецца эфектыўным гасільнікам шкоднага кіслароду, то бок ён працістаіць акісляльнаму працэсу.

Дарэчы, лікапін з'яўляецца ліпафільным («любіць тлушч»). Гэта азначае, што яго аптымальнае паглынанне адбываецца ў прысутнасці харчовых тлушчаў. На практыцы гэта значыць, што калі есці кавун не проста так, а разам з тлустымі прадуктамі (напрыклад, у складзе салаты з сырам фета і аліўкавым алеем), то засвойванне лікапіну значна павялічваецца.

5. Супакойвае боль у мышцах

Паводле вынікаў даследавання, што нядаўна былі надрукаваны ў часопісе сельскагаспадарчых прадуктаў харчавання і хіміі (Journal of Agricultural Food and Chemistry), ужыванне соку кавуна перад сур'ёзным выпрабаваннем дапамагло знізіць сардэчны пульс спартсменаў і паменшыць на наступны дзень боль у цяглiцах. Кавун багаты амінакіслатой пад назвай L-цытрулін, якая ў арганізме ператвараецца ў незаменную амінакіслату L-аргінін. Аргінін паляпшае кровазварот.

6. Дабратворна ўплывае на крывяны ціск

Клінічныя даследаванні дэманструюць гіпатэнзіўны (паніжаючы ціск) эфект кавуна. Рэгулярнае ўжыванне невялікай колькасці кавуна здольна істотна панізіць ціск як у людзей з нармальнай вагой, так і ў людзей з атлусценнем, якія пакутуюць на гіпертэнзію. Адна з тэорый заключаецца ў тым, што гэтаму спрыяе амінакіслата L-цытрулін, якая ў значнай меры прысутнічае ў кавуне.

7. Вітамін С

Кавун — цудоўная крыніца вітаміну С. Адзін кавалак кавуна ўтрымлівае 40% ад сутачнай нормы, або 24 міліграмы.

8. Вітамін А

Кавун — выдатная крыніца вітаміну А. Адзін кавалак кавуна ўтрымлівае 33% ад сутачнай нормы, або 1600 міжнародных адзінак.

9. Зніжае ўзровень трыгліцэрыдаў у крыві

Навуковыя даследаванні паказалі, што рэгулярнае ўжыванне невялікай колькасці кавуна спрыяе зніжэнню ўзроўню шкоднага халестэрыну і трыгліцэрыдаў у крыві людзей, якія пакутуюць на гіперліпідымію (павышаны ўзровень шкодных ліпідаў, або тлушчаў у крыві).

10. Дыетычны прадукт

Дзякуючы велізарнаму складу вадкасці кавун выдатна напаўняе страўнік і такім чынам надоўга адбівае апетыт!

ПАСЛЯ ПАДЗЕІ

Дзень Войска Польскага ў Варшаве

З 1993 года 15 жніўня ў суседняй Польшчы лічыцца адным з галоўных нацыянальных свят — Днём Войска Польскага. Свята ўсталявана ў гонар гістарычнай падзеі — пачатку разгрому польскімі войскамі бальшавіцкай арміі пад камандаваннем Міхаіла Тухачэўскага, які меў месца пад Варшавай у 1920 годзе.

Сёлетнія галоўныя ўрачыстасці ў гонар гэтага свята пачаліся каля летняй рэзідэнцыі прэзідэнта Польшчы, побач з улюбёным месцам адпачынку многіх варшавян — Каралеўскім паркам Лазенкі. Пачынаючы з дзесяці раніцы, натоўпы жыхароў польскай сталіцы пачалі запаўняць абодва бакі Уяздоўскіх алеяў. Хачу падкрэсліць: яны ішлі сюды выключна па сваёй волі, бо аніякіх разнарадак ні навучальныя ўстановы, ні, пагатоў, прадпрыемствы на "мабілізацыю гледачоў" не атрымлівалі (ваш карэспандэнт упэўніўся ў гэтым, папярэдне паразмаўляўшы з кіраўнікамі дзвюх варшаўскіх школ Бажэнай Нэрць і Эльжбетай Кружыньскай).

Роўна апоўдні 15 жніўня прэзідэнт Польшчы, галоўнакамандуючы Узброеных сіл Браніслаў Камароўскі прыняў рапарт камандзіра вайсковага парада і выступіў перад прысутнымі з прамовай. Гэтая прамова змяшчала ў сабе пэўныя новыя акцэнты, звязаныя найперш з падзеямі ў суседняй для палякаў (як і для нас) Украіне. Сярод іншага ён адзначыў: *"У дзень Войска Польскага мы павінны памятаць, што свабода не даецца раз і назаўсёды. Што яе трэба ўвесь час берагчы, узмацняць, цаніць. Што ўсе мы адказныя за моц незалежнай Польскай дзяржавы, за яе Узброеныя сілы. Што ўсе мы разам адказныя за моц Паўночнаатлантычнага саюза — НАТО, да якога мы далучыліся пятнаццаць гадоў таму на шляху, абраным Польшчай пасля вяртання незалежнасці... У апошнія дзесяцігоддзі свет змяніўся да лепшага. Аднак расійска-украінскі канфлікт выразна паказаў, што не ўсе народы нашага рэгіёна могуць жыць у бяспецы, не ўсе могуць радавацца стабільнай свабодзе. Мы бачым, што ўзброены канфлікт — гэта ўсё яшчэ суровая рэальнасць ва Усходняй Еўропе... Бо менавіта ў Еўропе справа дайшла да анексіі Крыма. Менавіта ў Еўропе аказваецца ўзброеная падтрымка сепаратыстам. Менавіта ў Еўропе быў збіты грамадзянскі самалёт, на борце якога знаходзіліся таксама дзеці...*

Таму свет павінен перастаць жыць ілюзіямі! Яшчэ занадта рана сцвярджаць, што высакароднасць перамагла брутальную сілу, а ўзброеныя канфлікты засталіся адно часткай балючых гістарычных успамінаў. Ужыванне сілы, гвалту, як мы можам пераканацца, усё яшчэ, на жаль, належаць да метадаў, якія практыкуюцца для дасягнення палітычных мэт. Мы па-ранейшаму жывём у свеце, у якіх брутальная сіла часам значыць больш, чым закон...

...Мы хочам міру, хочам добрых адносін з усімі нашымі суседзямі — таксама і з расійскім суседам, — але мы таксама хочам бяспекі для сябе, таму нам трэба быць гатовымі да абароны Рэспублікі Польшча. Бо нішто так моцна не заахвочвае патэнцыйнага агрэсара, як слабасць высачанай ім ахвяры. Бо нішто так моцна не забірае ў яго ахвоту нападаць, як моц дзяржавы і адважнасць грамадства...

Мы перамаглі тады, у 1920 годзе, і сёння, як і ў тыя часы, праўда на нашым баку. Але сёння — інакш, чым тое было 94 гады таму, — мы належым да вялікага стратэгічнага саюза. У нас ёсць магчымасць не дапусціць агрэсіўных дзеянняў супраць нашай краіны. Але калі б такія дзеянні пачаліся, мы павінны, як і тады, быць здольнымі абараніць нашу незалежнасць, нашу свабоду.

Бо гэта той самы народ, тая самая дзяржава, тое самае Войска Польскае! Таму праз некалькі хвілін пілоты-віртуозы вычаруюць на небе колеры нашага нацыянальнага сцяга. Таму, паводле традыцыі, у парадзе 15 жніўня, возьме ўдзел танкветэран, удзельнік бітваў 1920 года, а акрамя таго, мы ўбачым іншыя гістарычныя ўзоры ўзбраенняў даўніх гадоў. Але польскія вочы і сэрцы будуць таксама ўсцешаны ад віду самых сучасных сістэм узбраенняў, якія сёння твораць моц польскай арміі, што суствараe моц усяго Паўночнаатлантычнага саюза. Таму я вельмі ўсцешаны, што ў сённяшнім парадзе, парадзе Свабоды, возьмуць удзел таксама прадстаўнікі узброеных сіл Злучаных Штатаў Амерыкі і Канады..."

Парад на Уяздоўскіх алеях працягваўся крыху больш за сорак хвілін. У ім прымалі ўдзел невялікія падраздзяленні польскіх сухапутных сіл, ваенна-марскога флоту, авіяцыі, іншых родаў войскаў. Уражвала сучасная баявая тэхніка, а таксама святочны настрой тых, хто яе вёў: камандзіры экіпажаў і разлікаў, кіроўцы баявой тэхнікі толькі крыху стрымлівалі свае ўсмешкі. Некалькі баявых верталётаў і аддзяленняў сіл хуткага рэагавання з армій ЗША і Канады, якія ўжо некалькі месяцаў знаходзяцца ў Польшчы, былі вітаныя бурнымі воплескамі прысутных... Гістарычная частка парада была не менш цікавай: ціхаходныя танкі "рэно" часоў Першай сусветнай вайны чаргаваліся з бронетэхнікай, якую выпускалі ў 1920—1930-х гадах польскія ваенныя прадпрыемствы.

Парад скончыўся, натоўпы варшавян перамясціліся ў недалёкі ад Лазенак гарадскі парк "Агрыкала", дзе было поўнае раздолле, асабліва шматлікім сем'ям з дзецьмі... Трэба было бачыць вочы падлеткаў, якім дазвалялі пасядзець за рулём сапраўдных "леапардаў" або "расамах"! Усе ахвотныя маглі пачаставацца армейскім гарохавым супам, які раздавалі каля некалькіх палявых кухнях. На вялікай зборнай сцэне без перапынку гучалі песні ў выкананні вайсковых хароў пад акампанемент вайсковых аркестраў. Увагу прысутных прыцягваў і вялікі бел-чырвона-белы сцяг, што развяваўся над групай беларускіх школьнікаў з мінскага неафіцыйнага гуманітарнага ліцэя, з Навагрудка і Магілёва, якія былі спецыяльна запрошаны на свята іх даўнімі сябрамі з Варшавы, а напярэдадні свята прыняты ў прэзідэнцкай рэзідэнцыі першай лэдзі Польшчы пані Ганнай Камароўскай.

Само ж свята пакінула ўражанне цеплыні, годнасці і... ненавязлівасці.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ,
Варшава, Польшча.

ЭВРИКА!

Мотоциклы будущего

Сцена прямо как из голливудского боевика: на темной улице из-за угла выскакивает автомобиль, пролетает мимо и исчезает. Через секунду за ним проносятся полицейские машины с мигалками и сиренами. Им удается блокировать преследуемую машину, но подозреваемые выпрыгивают из автомобиля, убегают по переулкам и скрываются на заброшенном складе. Задыхаясь, они падают на колени, но тут их освещают фары двух черных мотоциклов, и раздается возглас полицейского: «Ни с места!»

Как полиция так быстро сюда добралась? И почему преступники не слышали погони?

Все это напоминает сцену из «Бэтмена», но на самом деле такие мотоциклы могут уже скоро оказаться в арсенале правоохранительных органов. Полиция Лос-Анджелеса сейчас проводит испытания электромотоциклов -- в том числе тех, которые выглядят, как обычные мотоциклы, но передвигаются практически бесшумно. Именно они и фигурировали в описанном выше ролике.

Кроме того, проводятся испытания более экстремальной версии, изначально разработанной для американского армейского спецназа, ей планируется оснастить полицию, патрулирующую бездорожье.

СТОП-КАДР!

Ратуюцца ад экстрэмістаў

Курды-эзіды Ірака бягуць да граніцы Сірыі, ратуючыся ад экстрэмістаў "Ісламскай дзяржавы". Многія ўжо загінулі ад рук экстрэмістаў, дзясяткі тысяч сталі бежанцамі.

У-у, паляцела...

Лідар КНДР Кім Чэн Ын кіруе пускамі новых тактычных ракет.

СЛЫШАЛИ?

Глайндборнский оперный фестиваль: 80 лет традиций и новых веяний

Графство Восточный Суссекс, имение Глайндборн. С 1934 года здесь проходит ежегодный оперный фестиваль. С тех пор он превратился в событие международного масштаба благодаря превосходной программе. Он также знаменит незабываемым пикником в антракте. В этом году фестиваль отмечает свое 80-летие. Недавно его возглавил новый талантливый и полный энергии музыкальный директор.

Подбор молодых и талантливых директоров, дизайнеров, исполнителей -- философия трех поколений семьи Кристи, основавшей фестиваль. У его истоков стоял Джон Кристи. Сегодня его внук, Гас, руководит мероприятием, которое за все эти годы ни разу не потеряло свою финансовую независимость.

Гас Кристи, исполнительный директор: "Мы стараемся превратить фестиваль в незабываемое событие. Создаем особенную атмосферу для публики -- на сцене, в саду, в ресторане, в меню. Мы стараемся делать все, что в наших силах, наилучшим образом. Таким был девиз моего дедушки".

ЗА БУГАМ

Трамвайная рэвалюцыя

Жыхары многіх польскіх гарадоў, якія гадзінамі стаяць у заторах, маюць шанцы пакінуць аўтамабілі і аўтобусы і перамяшчацца на трамваях. Муніцыпальныя ўлады масава рамантуюць рэйкі і набываюць сучасныя трамваі. На гэтую мэту яны атрымалі вялікія сродкі з Еўрасаюза. Для Еўрасаюза трамваі з'яўляюцца часткай стратэгіі аховы клімату.

Польскі ўрад абяцае, што да 2022 года запрацуе 168 кіламетраў трамвайных рэек. Да гэтага часу польскія гарады абавязаны купіць 600 новых трамваяў. У выніку ў 2022 годзе на 35% павялічыцца колькасць перавозак насельніцтва грамадскім транспартам. Маштабная мадэрнізацыя чакаецца ў Торуні, Варшаве, Гданьску, Кракаве, Познані і Вроцлаве. Трамвайныя лініі адновяць у тых гарадах, дзе іх раней ліквідавалі, напрыклад, у Ольштыне і ў гарадах Сілезіі.

ЛЮБОПЫТНО

Чего втайне боится любой большой начальник?

Откуда берутся страхи высших руководителей? Легко сказать: "Последнее слово здесь за мной". Но ведь на самом деле так оно и есть. Решения, принимаемые главой корпорации, могут обогатить ее или, наоборот, обвалить ее акции.

Но это касается и более мелких, повседневных действий, нацеленных на адаптацию компании к меняющимся условиям. В наш век нестабильности нельзя гарантировать, что даже, казалось бы, весьма успешная корпорация будет существовать вечно. А теперь представьте, что вы стоите у руля, когда фирма идет на дно.

Это по любым меркам очень серьезный стресс. Если лидер не справился — на нем навечно остается клеймо ничтожества.

Судя по данным исследований, мужчины и женщины склонны по-разному относиться к непростым задачам. Мужчины обычно берутся за них, не раздумывая. Женщины чаще взвешивают «за» и «против» и поэтому может показаться, что они менее уверены в себе. Это одна из причин того, что мужчины быстрее движутся по карьерной лестнице. Но ирония состоит в том, что тщательный анализ задачи — это, как правило, лучший подход к ее решению, чем атака с шашками наголо.

Если женщина добирается до вершины корпоративной пирамиды, то ее тенденция к более внимательной оценке ситуации помогает справиться и с боязнью ответственности. Даже если женщина-директор не обращается за помощью к коллегам, проверенным советчикам или просто членам семьи, уже сам тот факт, что она склонна анализировать ситуацию, помогает удержать страх в рамках и не дать ему разлиться ядом по организму, парализуя волю в самый неподходящий момент.

Страх не должен парализовать руководителя, будь то женщина или мужчина. Надо воспринимать его как издержки высокой должности, вот и все. Конечно, это непросто, но лучше сразу отдавать себе отчет в том, что в придачу к самому главному посту дается и уникальная, очень большая ответственность. Любому лидеру стоит это осмыслить, чтобы потом страхи неожиданно не выплыли, когда нужно принять действительно важное решение.

А какой урок могут извлечь те из нас, кто пока не добрался до самого верха? Не спешите завидовать лидерам. Их ноша тяжела, а они такие же люди, как и мы, не боги горшки обжигают.

Андрей СЕРГЕЕВ.

ГОРЯЧАЯ ТОЧКА

Кто есть кто на востоке Украины

Конфликт на востоке Украины вывел на первые полосы СМИ имена, прежде широкой публике совершенно неизвестные. Игорь Стрелков, Александр Ходаковский, Валерий Болотов, Игорь Коломойский и Павел Губарев — еще несколько месяцев назад никто не знал о новых лидерах пророссийских вооруженных формирований и политиках восточной Украины. Русская служба Би-Би-Си представляет главных героев кризиса на востоке Украины.

Александр Захарченко, «премьер-министр» ДНР

Захарченко был представлен в качестве "премьер-министра" сепаратистского движения "Донецкая народная республика" в начале августа — после того, как занимавший ранее этот пост московский политтехнолог Александр Бородай объявил о своем уходе.

Свою отставку Бородай мотивировал в первую очередь тем, что во главе ДНР должен, по его мнению, встать местный житель. Вероятно, речь идет о намерении сепаратистов доказать, что их действия не контролируются напрямую из Москвы.

Захарченко, родившийся в 1976 году в Донецке, подошел на эту роль как нельзя кстати. Будущий полевой командир учился в техникуме и работал электриком на шахте. По некоторым данным, он также учился на юриста и пробовал себя в качестве бизнесмена.

Захарченко руководит батальоном "Оплот", который считается одной из наиболее организованных вооруженных группировок на востоке Украины. Сторонники "Оплота" зимой 2014 года неоднократно фигурировали в СМИ как причастные к нападениям на участников "Евромайданов" в различных украинских городах.

После назначения премьер-министром ДНР Захарченко стал командующим "объединенного ополчения" в Донецкой области, в том числе и подразделения других полевых командиров Игоря Стрелкова и Александра Ходаковского.

Игорь Стрелков, полевой командир

Гражданин России Игорь Гиркин, более известный под псевдонимом Стрелков, — один из наиболее известных полевых командиров на востоке Украины.

В прошлом Стрелков воевал в Чечне, Сербии и Приднестровье, сам себя он называет отставным сотрудником ФСБ. Во время боевых действий в Украине Стрелков командовал вооруженной группировкой в Славянске, откуда он передислоцировался в Донецк.

Формально Стрелков до последнего времени числился как «министр обороны ДНР». Сам он называл себя главнокомандующим.

Именно на странице новостей от Стрелкова появилась запись, что сепаратисты сбили военно-транспортный самолет Ан-26, через считанные минуты после крушения малайзийского «Боинга». Эта запись, впоследствии удаленная с сайта, вызвала подозрения, что пассажирский лайнер мог быть сбит пророссийскими группировками по ошибке.

Внезапное объявление об отставке Стрелкова-Гиркина, сделанное

членами его окружения, и его отсутствие в публичном пространстве в течение уже довольно продолжительного времени усилило пересуды о состоянии его здоровья. Ранее поступала информация о его возможном ранении, которая опровергалась его соратниками.

Игорь Стрелков родился в 1970 году, он увлекается исторической реконструкцией. 14 августа стало известно, что он покинул пост министра обороны ДНР.

Владимир Антюфеев, «вице-премьер» ДНР

Бывший министр госбезопасности непризнанной Приднестровской Молдавской республики Виктор Антюфеев с июля вошел в состав руководства сепаратистского движения "Донецкая народная республика" в качестве вице-премьера.

Антюфеев родился в 1951 году, в советское время служил в правоохранительных органах в Риге, а после распада СССР отправился в Приднестровье, где с 1992-го по 2012 год занимал пост министра госбезопасности.

Впоследствии ему пришлось покинуть регион и уехать в Москву, так как в Приднестровье его заподозрили в краже бюджетных средств, злоупотреблении полномочиями и уничтожении улик.

Еще во время работы в Приднестровье Антюфееву запретили въезд в Евросоюз.

Игорь Безлер и Александр Ходаковский, полевые командиры

Игорь Безлер по прозвищу "Бес" родился в Крыму в 1965 году. Руководит вооруженным формированием "Народное ополчение Донбасса" в Горловке Донецкой области.

Служба безопасности Украины утверждает, что Безлер является сотрудником российских спецслужб, СБУ неоднократно публиковала аудиозаписи переговоров, приписываемых Безлеру, о военных операциях на востоке Украины, в том числе о сбитом "Боинге".

Александр Ходаковский командует батальоном "Восток", базирующимся в Макеевке. В прошлом он служил в СБУ и командовал донецким отрядом спецназа "Альфа".

После смены власти в Украине он отказался подчиняться новому руководству страны. Донецкую "Альфу" неоднократно обвиняли в причастности к убийствам демонстрантов на Майдане Незалежности в Киеве, однако сам Ходаковский эти подозрения отвергает.

В одной из опубликованных СБУ прослушек человек, чей голос приписывался Ходаковскому, говорил, что он действует по приказу "высокопоставленных друзей в Москве". В интервью агентству «Рейтер» Ходаковский признавал, что у пророссийских сепаратистов был зенитно-ракетный комплекс "Бук", из которого, по всей видимости, был сбит малайзийский "Боинг".

Валерий Болотов, экс-глава ЛНР

Валерий Болотов в апреле 2014 года призвал жителей Луганской области открыто выступить против новых киевских властей, после чего его избрали сначала "народным губернатором" Луганской области, а затем руководителем "Луганской народной республики" — идейно близкой ДНР группировки, действующей в Луганской области.

В прошлом Болотов служил в десантных войсках, он — уроженец Луганской области. 14 августа Болотов подал в отставку с поста главы ЛНР, сославшись на последствия полученного ранения.

Павел Губарев, «народный губернатор» Донецкой области

Обычный предприниматель, 31-летний директор рекламного агентства Павел Губарев в марте 2014 года провозгласил себя «народным губернатором» Донецкой области и возглавил повстанческое движение в регионе.

Вскоре Губарева арестовала Служба безопасности Украины по обвинению в попытке свержения государственного строя.

В мае Губарева обменяли на трех бойцов СБУ, которых захватили в заложники сепаратисты в Донецкой области.

Он продолжает выступать от лица донецкого «ополчения» в СМИ и социальных сетях и представляет собой политическое, а не военное крыло власти в «Донецкой народной республике».

Игорь Коломойский, губернатор Днепропетровской области

Игорь Коломойский — один из самых богатых людей Украины, владеющий популярным в стране "Приватбанком". С марта 2014 года он возглавляет Днепропетровскую область, которая граничит с Донецкой областью.

Сперва его назначение вызвало сомнения в том, что предприниматель способен оградить в основном русскоговорящий регион Украины от беспорядков и превращения в "горячую точку". Однако Днепропетровская область, несмотря на соседство с Донецкой, остается в стороне от потрясений.

Коломойский объявил награду в 10 тысяч долларов за каждого пойманного на украинской земле российского солдата, а также платит по тысяче долларов за каждый сданный властям автомат.

Павел Губарев в июне объявлял награду в один миллион долларов за поимку Игоря Коломойского.

Сергей Тарута, губернатор Донецкой области

Губернатор Донецкой области Сергей Тарута возглавляет регион с марта 2014 года, он был назначен на эту должность указом и. о. президента Украины Александра Турчинова.

Тарута — предприниматель, никогда не претендовавший на политические посты, однако после назначения он начал играть ключевую роль в жизни охваченного протестами региона. Он управляет Донецкой областью, частично перешедшей под контроль вооруженных сепаратистов, из Мариуполя, куда еще в июне перенес областной центр.

Тарута обещает завершить военную операцию против сепаратистов не позднее зимы, считает, что за конфликтом на востоке Украины стоит Янукович, и не видит иной альтернативы для страны, кроме единой Украины.

Подготовил к печати
Сергей ИВАНОВ.

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Фолк-фэст “Камяніца” запрашае творчых людзей

6 верасня ў Музеі народнай архітэктуры і побыту пад Мінскам адбудзецца шосты па ліку фолк-фэст «Камяніца». У гэтым годзе арганізатары плануюць пашырыць культурны напрамак мерапрыемства.

— За гэтыя гады мы склалі якасную музычную праграму фэсту, забавы і рамёствы, — *распавядае каардынатар фестывалю* ***Сяргей Чэгрынец***. — Наша наступная мэта — пашырыць культурны напрамак «Камяніцы». Таму мы запрашаем да ўдзелу фатографаў, дызайнераў і мастакоў, якія працуюць у рэчышчы нацыянальнай культуры. Запрашаем адукацыйныя праекты і проста творчых людзей, якія жадаюць паказаць сваю працу шырокай аўдыторыі. Свае прапановы дасылайце да 25 жніўня на мэйл kamianica2003@gmail.com з апісаннем, прыкладамі і кантактамі.

Склад музыкаў арганізатары плануюць абвясціць у хуткім часе. У фэсце бяруць удзел лепшыя прадстаўнікі беларускай фолк-сцэны і замежныя госці. У мінулыя гады на «Камяніцу» прыязджалі «Даха Браха» (Украіна), Orkiestra Sw.Mikolaja (Польшча), «Іван Купала» (Расія), «Фолькнери» (Украіна) і шэраг іншых выканаўцаў.

Для даведкі

Фестываль «Камяніца» праходзіць з 2009 года і мае дабрачынны характар. Усе сродкі ад квіткоў ідуць на рахункі Музея народнай архітэктуры і побыту ў вёсцы Азярцо пад Мінскам (4 км за аўтарынак «Малінаўка»), дапамагаючы захоўваць самую вялікую ў Беларусі калекцыю аўтэнтычнай драўлянай архітэктуры XVIII—XX стагоддзяў.

КОНКУРС

Фото на память

В Беларуси выберут туриста, сделавшего больше всех фото с достопримечательностями.

Принять участие в Республиканском туристском конкурсе «Познай Беларусь» в номинации «Я познаю Беларусь» может любой желающий.

Победителем объявят того, кто сделает максимальное количество фотографий на фоне достопримечательностей (не более одной фотографии на фоне каждого объекта).

Фотографии должны быть сделаны не ранее 1 октября 2013 года.

ПОСТАЦІ

Анатоль ГРЫЦКЕВІЧ,
доктар гістарычных навук, прафесар

Ён паказваў, як бараніць Бацькаўшчыну ад ворагаў

Вялікая, слаўная дата ў багатай і гераічнай гісторыі Айчыны: 500 гадоў таму, 8 верасня 1514 года, мужныя продкі сучасных беларусаў ушчэнт разграмілі ўтрая меншымі сіламі войска маскоўскіх нападнікаў на нашы землі. Постаць аўтара той незабыўнай перамогі — славутага палкаводца Вялікага Княства Літоўскага князя Канстанціна Астрожскага (1460—1530) з цягам часу толькі вырастае ў вачах нашчадкаў, прыцягвае да сябе ўсё больш цікавасці і папросту захапляе. Пазнаёмімся з ім бліжэй і мы...

...Паводле старажытных царкоўных кніг у Кіеве, княжацкі род Астрожскіх паходзіць з тураўскіх князёў — нашчадкаў Святаполка Ізяславіча, які ў 1093—1113 гадах займаў кіеўскі вялікакняжацкі пасад.

Прадстаўнікі гэтага роду займалі значныя пасады ў Вялікім Княстве Літоўскім. Бацька будучага славутага палкаводца Іван Васільевіч вядомы тым, што ў бітве 1454 года пад Церабоўляй разграміў войска крымскіх татараў. Жонка яго, маці Канстанціна Астрожскага, была дачкою князя Івана Бельскага з роду Альгерда. З няпоўных сямі гадкоў страціўшы бацькоў, князь Канстанцін не страціў высакародны дух сям’і, быў верны запаветам, патрыятычным традыцыям.

Ужо ў 1486—1490 гадах ён удзельнічаў у баях супраць крымскіх татараў, а праз два гады і ў вайне з Маскоўскім вялікім княствам, затым зноў — у бітве з крымскімі татарамі. Войскі на чале з братамі Астрожскімі дагналі ворагаў на Брацлаўшчыне над ракой Сарокай, разграмілі іх і вызвалілі *ясыр* (палонную моладзь, якую татары мелі намер прадаць у рабства ў Крыме). У канцы ліпеня 1497 года атрады Канстанціна Іванавіча разбілі пад Ачакавам войскі ханскага сына Мехмеда Гірэя.

За гэтыя значныя перамогі татарамі Вялікі князь літоўскі Аляксандр Казіміравіч надаў К.І.Астрожскаму тытул найвышэйшага гетмана ВКЛ, адарыў ва ўзнагароду Брацлаўскім, Звінаградскім і Вінніцкім староствамі з замкамі ў Падоліі. Гэта дало магчымасць збіраць тут сілы для адпору новым набегам крымскіх татар.

Тэатр ваенных дзеянняў на шырокіх стэпавых прасторах быў вялікі. Германскі імператарскі пасол С.Герберштэйн, праязджаючы праз Літву (Беларусь) у Маскву, занатаваў, што князь Астрожскі шмат разоў граміў татар, прымяняючы адмысловую тактыку. Ён нападаў на іх, калі тыя ўжо цешыліся здабычай, спыняліся на адпачынак і гублялі пільнасць. Астрожскі нападаў на іх знянацку, на досвітку. Такая тактыка прыводзіла да поўнага разгрому праціўніка.

А тым часам стасункі паміж Маскоўскай дзяржавай і Вялікім Княствам Літоўскім пагоршыліся. Вялікі князь Іван III прэтэндаваў на Кіеў, Чарнігаў і іншыя ўкраінскія і літоўскія (беларускія) тэрыторыі, заключыўшы саюз з Менглі Гірэем. Вясной 1500 г. Іван III абвясціў вайну і пачаў наступ на ВКЛ. Маскоўскія войскі захапілі тагачасныя нашы гарады Бранск, Пуціўль, Старадуб, Гомель, Ноўгарад-Северскі.

Вялікі князь літоўскі Аляксандр Казіміравіч накіраваў войскі для абароны Смаленска ад маскоўскіх ваяроў. Войска гетмана найвышэйшага Канстанціна Іванавіча Астрожскага і дворнага маршалка Рыгора Осцікавіча з нашага боку было невялікім: паводле слоў гісторыка XVI ст. М.Стрыйкоўскага — усяго тры з паловай тысячы коннікаў. У Смаленску яно павялічылася да чатырох з паловай тысяч. А ў маскоўскім войску пад камандаваннем ваяводы князя Данілы Шчэня-Патрыкеева было ажно пад 40 тысяч чалавек!

Дзякуючы вялізнай перавазе маскоўскае войска здолела выйграць бітву, што адбылася 14 ліпеня 1500 года. Ваявода, гетман і іншыя літоўскія военачальнікі трапілі ў палон. Іван III вызваліў К.І.Астрожскага і прапанаваў яму служыць Маскве. Той доўга адмаўляўся. Але 18 кастрычніка 1506 года ўсё-такі пагадзіўся, прыняў камандаванне сіламі абароны паўднёвых рубяжоў Маскоўскай дзяржавы ад татарскіх набегаў. Нагляд за імі быў аслаблены. Не прайшло і года, як, выехаўшы з Масквы на Северскую Украіну для агляду памежных гарнізонаў, Астрожскі разам з верным слугой пераапрануўся ў простае адзенне — і ўцёк на радзіму добра вядомымі яму “татарскімі шляхамі”, мінуючы гарады і людныя дарогі, перайграваючы сваёй кемлівасцю і адвагай маскоўскую пагоню. 25 верасня 1507 года ён прыбыў у Вільню...

Новы вялікі князь літоўскі і кароль польскі Жыгімонт Казіміравіч прыняў нядаўняга маскоўскага нявольніка дастойна. Яму была вернута пасада гетмана найвышэйшага, дадзены новыя пасады старасты Луцкага і маршалка Валынскай зямлі. Былі вернуты і ранейшыя староствы. Канстанцін Астрожскі зноў заняў годнае месца ў асяроддзі кіраўнічай эліты Вялікага Княства Літоўскага. Падчас вайны 1507 — 1508 гадоў паміж Маскоўскай дзяржавай і Вялікім Княствам Астрожскі зноў камандаваў літоўскімі войскамі.

Аднак і пасля заключэння мірнага пагаднення паміж суседнімі дзяржавамі ваенныя дзеянні не скончыліся. Працягваўся мяцеж перабежчыка да Масквы Міхаіла Глінскага. З некалькімі тысячамі конніцы Канстанцін Астрожскі зрабіў марш на Палессе, каля Слуцка разбіў галоўныя сілы татар — саюзнікаў Глінскага, а праз некалькі дзён дабіў рэшткі татарскага войска. У знак удзячнасці здатнаму палкаводцу вялікі князь ВКЛ перадаў у валоданне Канстанціну Астрожскаму Тураў з воласцю.

У 1509 годзе ўжо немаладым князь Канстанцін Іванавіч Астрожскі ажаніўся з князёўнай Таццянай Сямёнаўнай Гальшанскай са старажытнага праваслаўнага роду. У пасаг за жонкай — адзінай дачкой князя Сямёна Юр’евіча Гальшанскага, а таксама ў спадчыну як унук князя Івана Бельскага ён атрымаў яшчэ некалькі маёнткаў у дадатак да ранейшых зямельных уладанняў. А ў 1511 годзе князь атрымаў тытул віленскага кашталяна. Такім чынам, Канстанцін Іванавіч Астрожскі ўвайшоў у склад паноў-рады Вялікага Княства Літоўскага, і нават у яе “пярэднюю лавіцу” — вузкае кола кіраўнікоў дзяржавы. І гэта ўсё было па вялікіх заслугах.

У гэты час Канстанцін Астрожскі, прыхільнік і абаронца праваслаўя, адбудаваў Прачысценскую Саборную царкву ў Вільні, фундаваў будаўніцтва царквы ў Тураве. У 1511 годзе разам з мітрапалітам Іосіфам Солтанам дамогся ў вялікага князя Жыгімонта пацвярджэння прывілеяў праваслаўнай царкве ў ВКЛ. І без роздыху — зноў на кані адбіваў напады крымскіх татар на Валынь і нашы землі. У бітве 1512 года каля Вішняўца на Валыні 5-тысячнае войска Астрожскага разбіла галоўныя сілы 25-тысячнага татарскага войска.

Астрожскі вызваліў 16 тысяч палонных, захапіў 10 тысяч коней і нарабаваныя нападнікамі багацці.

Восенню 1512 года — зноў вайна Масковіі супраць Вялікага Княства Літоўскага, яна працягвалася ажно дзесяць год. У 1513-м войска найвышэйшага гетмана ВКЛ перамагло каля Оршы маскоўскіх “гасцей”. А 16 мая 1514 года пачалася новая аблога Смаленска, падрыхтаваная Васілём III больш грунтоўна за ранейшыя. Маючы 300 гармат, нападнікі, хоць і з цяжкасцю, захапілі горад і 80-тысячным конным войскам накіраваліся ўглыб нашай дзяржавы. Яно прасоўвалася да Оршы і Друцка, а потым у Віленскім напрамку.

Вялікі князь літоўскі і кароль польскі Жыгімонт Казіміравіч насустрач маскоўцам накіраваў войска пад началам загартаванага ў бітвах з ворагамі, мужнага і празорлівага стратэга і тактыка князя Канстанціна Іванавіча Астрожскага. Паводле слоў расійскага гісторыка М.К.Любаўскага, значную частку сіл К.І.Астрожскага складалі літоўскія (беларускія) рыцары (баяры-шляхта).

Расійскі гісторык С.М.Салаўёў падкрэсліваў лічбу, што ў маскоўскіх ваяводаў было 80 тысяч чалавек, а ў князя Канстанціна Астрожскага — не болей за 30 тысяч. Гэтыя лічбы называюцца і ў рускіх летапісах, і ў звестках іншаземцаў. Такія ж яны ў хроніках М. Стрыйкоўскага і А.Гваніні. Згадзіліся з імі і вайсковыя гісторыкі XX стагоддзя.

...Першы бой адбыўся на левым беразе Бярэзіны 27 жніўня 1514 года. Некалькі маскоўскіх палкоў было разбіта. Тады галоўны ваявода маскоўскі Іван Чаляднін адступіў за Днепр і выбраў для новай, галоўнай бітвы надзвычай зручнае месца на левым беразе, паміж Оршай і Дуброўнай ля ракі Крапіўны на вялікім полі. Канстанцін Астрожскі таксама вырашыў даць тут бой, загадаў пабудаваць два пантонныя масты праз Днепр, пераправіў сваё войска на поле будучага бою.

...Знакамітая бітва на левым беразе Дняпра (за пяць вёрст ад Оршы), адбылася **8 верасня 1514 года.** Гэты дзень увайшоў у гісторыю і ў свядомасць многіх нашых суайчыннікаў як Дзень беларускай вайсковай славы, які даўно варта з гонарам і размахам адзначаць як вялікае дзяржаўнае свята.

З кароткай прамовай па-беларуску да сваіх рыцараў звярнуўся Канстанцін Астрожскі. Ён нагадаў пра слаўныя баявыя традыцыі продкаў, заклікаў быць мужнымі, абараняць ад ворага Бацькаўшчыну...

Атаку пачаў полк правай рукі на чале з маскоўскім баярынам Міхаілам Булгакавым-Голіцам. Адбіўшы атаку непрыяцеля, нашы коннікі разгарнулі бітву на ўсім фронце. Князь К.І.Астрожскі зноў звярнуўся да воінаў: “Будзьце мужамі, няхай кожны адновіць дзельнасць, бо шэрагі непрыяцеля ўжо паблыталіся. На нашым баку стаіць Бог і надае нам з неба абарону”. Зноў заклікаў, каб усе чуліся сынамі сваіх бацькоў, якія выходзілі пераможцамі ў многіх бітвах за Айчыну.

Калі маскоўская конніца Булгакава-Голіцы была разбіта і кінулася наўцёкі, то маскоўскі ваявода Іван Чалядкін са сваім палком дзейнічаў даволі нерашуча і ўжо не мог прадухіліць выніковага краху... Хаця па камандзе К.І.Астрожскага яго войска пачало адступаць, раптам (відаць, так было задумана) яно падзялілася на дзве часткі і перад лесам разышлося ў розныя бакі. Бязладная маса маскоўскіх коннікаў нечакана апынулася перад гарматамі і пяхотай, падрыхтаванымі да моцнага залпу. Праціўнік нёс вялікія страты. Пачаліся ўцёкі нападнікаў. Шмат іх патанула ў Дняпры і Крапіўне. Уцекачоў лавілі цэлую ноч на адлегласці да 60 кіламетраў. Разгром маскоўскага войска быў поўны!

Гісторыкі XIX ст. М.М.Карамзін і С.М.Салаўёў называюць лічбу забітых воінаў з маскоўскага боку ў 30 тысяч чалавек, храніст М. Стрыйкоўскі і летапісы, улічваючы і ўцекачоў, павялічваюць лічбу страты да 40 тысяч. У палон трапіла 5 тысяч чалавек, у тым ліку І.Чаляднін і М. Булгакаў-Голіца.

ТРЫУМФ КНЯЗЯ КАНСТАНЦІНА АСТРОЖСКАГА І ВОЙСКА ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА БЫЎ НЕАСПРЭЧНЫ! Гэтая падзея атрымала вялікі розгалас у Еўропе.

...Наступным днём святкавалі перамогу. Урачыста адслужылі праваслаўны і каталіцкі малебны. Крыху пазней кароль польскі і вялікі князь літоўскі Жыгімонт наладзіў у Вільні вялікі прыём у гонар гетмана Астрожскага і рыцараў-пераможцаў. У Германіі быў выдадзены друкаваны лісток пра бітву пад Оршай. А сам пераможца Канстанцін Астрожскі зрабіў у Вільні багатую фундацыю царкве Свята-Духаўскага манастыра ў падзяку Богу за дараваную перамогу. У памяць гэтай фундацыі звонку была прымацавана мармуровая дошка з надпісам на тагачаснай беларускай мове.

Перамога пад Оршай мела значныя міжнародныя наступствы. Імператар Свяшчэннай Рымскай імперыі Максіміліян адмовіўся ад падпісання дагавору з Маскоўскім вялікім княствам, бо гэты мяркуемы акт быў скіраваны супраць Польшчы і Вялікага Княства Літоўскага...

Але спачываць на лаўрах было не ў характары такой выдатнай асобы, як князь Канстанцін Астрожскі. Ён працягваў удзел у ваенных дзеяннях супраць нашэсцяў з усходу і з боку крымскіх татар. У 1528 годзе выставіў толькі ад сваіх маёнткаў 426 коннікаў, якімі сам і камандаваў...

Канстанцін Іванавіч Астрожскі памёр 10 жніўня 1530 года і быў пахаваны ў Кіева-Пячэрскім манастыры.

Аўтарытэтны гісторык М. Стрыйкоўскі ў сваёй “Хроніцы” назваў яго “другім Ганібалам”. А мы скажам: сярод самых славутых імёнаў Бацькаўшчыны імя найвыдатнага яе сына і абаронцы ніколі не будзе забыта. Яно — як паходня для новых і новых пакаленняў беларускіх патрыётаў, якім дорага наша Айчына-маці. **ЗАЛАТЫМІ ПІСЬМЁНАМІ СВЕЦІЦЦА Ў КНІЗЕ ГІСТОРЫІ ЗАПІС СТАГОДДЗЯЎ — “КАНСТАНЦІН АСТРОЖСКІ”.**

ПАМЯЦЬ

У Мінску з’явілася памятная шыльда графу Чапскаму

Караль Чапскі быў гарадскім галавой з 1890-га па 1901 год. Шыльду адкрылі на будынку па адрасе Кісялёва, 30 на будынку заснаванага графам бровара.

Дзякуючы дзейнасці Чапскага ў Мінску было завершана будаўніцтва Мінскага гарадскога тэатра (цяпер Купалаўскі). Таксама дзякуючы яго намаганням у горадзе адкрылі трамвайконку, першую электрастанцыю, тэлефонную станцыю агульнага карыстання, ламбард, начныя прытулкі, шпіталі, амбулаторыі.

Па прапанове Караля Чапскага быў распрацаваны і зацверджаны новы генеральны план развіцця горада, будаваліся новыя кварталы з шырокімі вуліцамі і шыкоўнымі прэстыжнымі дамамі, праводзілася электрычнае асвятленне многіх вуліц. Пры ім тэрыторыя Мінска значна вырасла ў памерах.

Акрамя гэтага, па ініцыятыве Караля Чапскага ў Мінску быў створаны цэлы шэраг грамадскіх і дабрачынных арганізацый, у тым ліку Таварыства аматараў спорту і Таварыства аховы жанчын. Чапскі шмат увагі надаваў і развіццю сістэмы аховы здароўя і адукацыі гараджан. На тэрыторыі Губернатарскага сада (сучасны Цэнтральны дзіцячы парк імя Максіма Горкага) быў пабудаваны комплекс спартыўных збудаванняў, у тым ліку велатрэк і зімовы каток.

ЗАПРАШЭННЕ

Музей Быкава зімой працаваць не будзе

Ужо больш за паўтара месяца дзейнічае ў Ждановічах пад Мінскам Дзяржаўны музей-лецішча Васіля Быкава. Ці знаходзяць да яго дарогу беларусы? Якія экспанаты яны могуць там пабачыць? Чаму на адкрыцці музея адсутнічалі ўдава пісьменніка Ірына Міхайлаўна і ягоныя найбліжэйшыя сябры?

На гэтыя і іншыя пытанні ў эфіры Радыё Свабода адказаў загадчык Быкаўскай мемарыяльнай сядзібы ***Алесь Гібкоўскі***.

— Алесь, да вас няпроста трапіць, асабліва калі ехаць па кружной дарозе з боку Ждановічаў. Ці шмат наведнікаў бывае ў вашым музеі?

— За гэты час, як мы працуем, на дзіва, наведнікаў было нямала. Зусім нядаўна два старшакласнікі спецыяльна шукалі сюды дарогу. Ехалі па кружной, аўтобусам № 44, не заблукалі ў лясочку і былі вельмі задаволены, што нас знайшлі. Людзі тут бываюць амаль кожны дзень. Хоць сапраўды трапіць да нас няпроста. Мы хочам зрабіць паказальнікі ўздоўж кружной дарогі, пазначыць з’езд, на канцавым прыпынку прыгараднага аўтобуса таксама трэба ўсталяваць паказальнікі. Думаю, у бліжэйшы час гэта будзе зроблена. Але найперш нам трэба працаваць са СМІ. Часта людзі проста не ведаюць, што ёсць такі музей. Не ведаюць, што мы — філія Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры. Лецішча будавалася для таго, каб пісаць, але Васіль Быкаў пазней прызнаваўся ў мемуарах: «Думаў, буду пісаць на лецішчы, але тут перашкаджаюць то брэх сабак, то размовы жанчын, то шум дзяцей, то радыё нехта ўключыць гучна». Гэта яму перашкаджала засяродзіцца. Бываў ён тут усё ж нячаста.

Па просьбе Быкава пры пабудове лецішча былі захаваны бярозы.

— А што ўваходзіць у само паняцце «музей»? Скажам, гэтыя гонкія бярозы на падворку — яны таксама музейныя і знаходзяцца пад вашай аховай?

— Сапраўды так. Нават у навуковай канцэпцыі музея закладзена: усе пабудовы, увесь участак — гэта мемарыяльны комплекс. Да ўсяго прыклаў сваю руку Васіль Уладзіміравіч. Усе прадметы, якія тут знаходзяцца, усе рэчы, якія з добрай ласкі Ірыны Міхайлаўны Быкавай мы атрымалі, уся мэбля... Увогуле найперш гэта музей побыту пісьменніка сярэдзіны 1980-х гадоў. Нядаўна я бачыў па тэлебачанні Белую дачу Антона Паўлавіча Чэхава ў Крыме, дык там раскоша, дом вельмі багаты. А ў Васіля Быкава ўсё вельмі проста, вельмі сціпла. У нас ёсць задума рабіць тут навуковыя канфэрэнцыі, можа, нават гэтай восенню пачнём, запросім быкавазнаўцаў. Гэта адна з галоўных нашых задач. Тут не павінен быць мёртвы мемарыял, тут мусіць ісці жыццё. Вядома ж, экспазіцыя ранейшых рэчаў павінна пераважаць, аднак гэта не перашкаджае нам знаходзіць нейкія новыя рэчы, нехта з сяброў, са знаёмых можа штосьці падараваць. Мы і новыя рэчы будзем з задавальненнем экспанаваць.

— Лаўлю вас на слове і перадаю ў музей кнігу Быкава «Паяжджане», дзе сабраны прыпавесці (гэтаму жанру пісьменнік аддаваў перавагу ў апошнія гады). Кніга выйшла ў недзяржаўным выдавецтве, ды і змест там... Вы яе схаваеце ў запасніку?

—Усё, што прыносіцца ў Дом Быкава, мы не будзем хаваць па закуточках, усё будзе стаяць на паліцах. У нас няма такой лініі, каб нешта схаваць. Быкаў — такі, які ён ёсць. Яго нельга змяніць ці перапісаць.

— У музейны комплекс уваходзіць і гараж. На жаль, ён пустуе. А дзе падзелася знакамітая быкаўская «Волга»?

— Аўто знаходзіцца ў старэйшага сына пісьменніка, з ім вядуцца перамовы. У нас у канцэпцыі пазначана, што мы збіраемся экспанаваць знакамітую «Волгу» Васіля Уладзіміравіча. Ён вельмі любіў сваю машыну, на сваіх малюнках падпісваў яе ласкавымі мянушкамі. Суседзі часта заставалі пісьменніка за тым, што ён нешта рабіў у машыне, корпаўся пад капотам. Дарэчы, ён шмат падарожнічаў за стырном — па Прыбалтыцы, Расіі, Украіне, па Беларусі. Беларусь ён амаль усю аб’ездзіў. І без машыны шмат дзе пабываў. У гаражы мы нават экспануем мапу дарог Васіля Уладзіміравіча. Дыяпазон велізарны — ад расійскага Далёкага Усходу да ЗША і Канады. Усе гэтыя кропачкі мы пазначылі на мапе.

— А што за гісторыя была з адкрыццём музея? Чаму на ўрачыстасці не было ні Ірыны Міхайлаўны Быкавай, ні сяброў пісьменніка?

— Вы не маеце рацыі. У дзень адкрыцця сюды прыязджалі і Ірына Міхайлаўна, і блізкі сябра Быкава Анатоль Вярцінскі, і старшыня Саюза беларускіх пісьменнікаў Барыс Пятровіч. Проста яны не дачакаліся самой урачыстасці. Зайшлі наверх, паглядзелі экспанаты. Чаму з’ехалі — я не ведаю, на гэты конт у мяне з імі размовы не было. На маю думку, Быкаў павінен нас аб’ядноўваць. Быкаўская проза сёння становіцца надзвычай актуальнай — у звязку з падзеямі ва Украіне. Быкаў паказвае, як чалавек мусіць выжываць у нялюдскіх умовах. Сёння для беларусаў Быкаў — адзін з нямногіх чыннікаў, які нас аб’ядноўвае. Нягледзячы на палітычную, ідэалагічную раз’яднанасць многіх з нас, Быкаў застаецца сцягам еднасці. Яго творчасць цікавая і левым, і правым, і чырвоным, і белым. Мастацкі ўзровень прозы Быкава прызнаны ва ўсім свеце, яна застаецца для ўсіх актуальнай. У Быкава няма часовых, кан’юнктурных тэм, няма часовых вобразаў. Усё тое, што ім напісана, сёння можа быць запатрабавана.

— У Музеі-лецішчы няма ніякага абагравання, апрача каміна. А што вы будзеце рабіць зімой — экспанаты ж могуць папсавацца?

— Сама назва «Музей-лецішча» паказвае на сезоннасць нашай работы. Мы будзем працаваць з мая па верасень. Зрабіць тут абаграванне — дарагая і няпростая справа. Для гэтага патрэбны новы праект, які дазволіў бы не парушыць мемарыяльнасць комплексу. Магчыма, у будучыні знойдуцца нейкія сучасныя абагравальныя прылады, якія не будуць закранаць архітэктуру памяшканняў. Але пакуль што мы будзем працаваць улетку, а на зіму зачынімся, паставім усё пад сігналізацыю. Вядома ж, будзем наведвацца, наводзіць тут парадак. А пакуль лета – запрашаю! Наш кантактны тэлефон 334-72-61.

Міхась СКОБЛА.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
19 ЖНІЎНЯ 2014 г.

СЛЫШАЛИ?

БАТЭ увлекся Гербалайфом

Компания Herbalife стала официальным партнером по питанию футбольного клуба БАТЭ.

Компания Herbalife берет на себя обязательство полностью обеспечить нужды ФК БАТЭ в категориях специализированного/функционального питания. Как партнер по питанию компания Herbalife будет сотрудничать с врачами футбольного клуба в разработке программы питания игроков команды. Продукция будет использоваться под контролем главного тренера и врача команды.

Согласно условиям подписанного соглашения, логотип компании Herbalife будет размещен на спине игровой формы основного состава ФК БАТЭ на матчах чемпионата, Кубка и Суперкубка Республики Беларусь по футболу.

Компания Herbalife получает права на проведения промо-кампаний на территории футбольного клуба и стадиона, использование изображений игроков основного состава ФК БАТЭ, проведение фото- и видеосъемок игроков и врача команды, участие некоторых игроков во внутренних мероприятиях компании.

Сумма контракта не разглашается, сообщает агентство «Бизнес-Новости».

ІНІЦЫЯТЫВА

Бізнесменаў навучаць беларускай мове

Упершыню ў Беларусі запускаецца курс па вывучэнні дзелавой беларускай мовы. Прадстаўнікі камерцыйных кампаній атрымаюць магчымасць развіць навыкі вусных і пісьмовых дзелавых зносін для правядзення перамоў, нарад, прэзентацый і інтэрв'ю на беларускай мове.

Ідэя стварэння курсаў па вывучэнні беларускай мовы з'явілася ў Асацыяцыі еўрапейскага бізнесу.

«Беларуская мова з'яўляецца адной з афіцыйных моў у краіне, аднак магчымасці і прапановы па вывучэнні дзелавой беларускай на дадзены момант адсутнічаюць і было вырашана запоўніць гэты прабел», — адзначаюць арганізатары.

Буйныя прыватныя кампаніі ўсё часцей выкарыстоўваюць беларускую мову для прасоўвання сваёй прадукцыі і паслуг. У Асацыяцыі еўрапейскага бізнесу ў сваю чаргу вырашылі падтрымаць гэтую тэндэнцыю і надаць беларускай мове большую значнасць, арганізаваўшы курсы.

Першы курс заняткаў разлічаны на чатыры месяцы: з 5 верасня па 12 снежня 2014 года. Заняткі будуць праходзіць раз у тыдзень у офісе АЕБ. Пасля завяршэння навучання будзе прадастаўлена магчымасць здаць распрацаваны ГА "Таварыства беларускай мовы" стандартызаваны тэст для праверкі ўзроўню ведання беларускай мовы.

ЗА КАДРОМ

Где и когда можно увидеть белорусское кино?

«Домашнее видео» и «Король сафари», «Планета обезьян: Революция» и «Черепашки-ниндзя» — фильмы с такими названиями теперь идут в минских кинотеатрах. Нетрудно догадаться, что это зарубежные мультфильмы, фантастика или комедии — то, что способно сделать кассу даже летом. А можно ли увидеть в кинотеатрах белорусские фильмы? Осенью на экранах появятся сразу четыре картины «Беларусьфильма».

Остановить чуму

Еще в советские времена «Беларусьфильм» славился своей продукцией, адресованной детям. Показателен опрос, проведенный среди пользователей портала tut.by. В десятке лучших белорусских фильмов они назвали сразу пять таких картин, снятых режиссером **Леонидом Нечаевым** («Приключения Буратино», «Сказка о Звездном мальчике», «Питер Пэн», «Не покидай», «Про Красную Шапочку»).

Детский приключенческий фильм ***«Невероятное перемещение»***, который выходит в прокат в сентябре 2014 года, снял режиссер Александр Анисимов, тезка знаменитого дирижера. Для ученика **Виктора Турова** это дебют в художественном кино (раньше Анисимов снимал документальные фильмы).

Согласно сюжету, минский школьник-вундеркинд Ваня Федоров изобретает компьютерную программу, которая готовила бы за него уроки. Однако происходит сбой, и вместо этого в комнате появляются гости из прошлого: средневековый алхимик и врач **Парацельс**, а также разъяренные представители инквизиции. Тут «Беларусьфильм» не погрешил против исторических фактов: церкви не нравилась идея Парацельса о внедрении в медицину химических препаратов. Поэтому последние десять лет жизни врач жил под чужими именами. Ваня и его сестра Лиза должны вернуть Парацельса в прошлое. Иначе он не сможет совершить свои открытия и остановить вспышку чумы (настоящий Парацельс изобрел прототип вакцины от этой болезни).

Основные съемки проходили недалеко от столицы в деревне Прилуки. Там до сих пор сохранилась усадьба графа Эмерика Чапского, известного коллекционера и нумизмата (кстати, во время войны в здании находился загородный дом гауляйтера Кубе). Именно в ней разворачиваются события фильма, происходящие в средневековье.

«Фильм получился, на мой взгляд, очень добрый, очень светлый, — говорит Александр Анисимов. *— Он действительно из такого разряда семейного кино. То есть, чтобы посидеть, отдохнуть, рассказать детям, кто такой Парацельс. Потому что там в итоге и не раскрывают, кто это такой».*

Николай Караченцов вернулся!

В 1983 году режиссер **Игорь Добролюбов** снял фильм «Белые Росы». События ленты происходили на фоне глубоких общественных преобразований: село Белые Росы, где жила семья Ходасов, поглощал город. Народная культура, из которой сформировалась белорусская нация, постепенно уходила в небытие. Зрители, которые смотрели фильм, узнавали в героях себя, своих родных и знакомых. Это обстоятельство, а также звездный состав актеров, мягкий юмор и лиризм, присущий ленте, превратили «Белые Росы» в классику белорусского советского кинематографа.

Повторить успех Добролюбова, а также использовать успешный бренд решила телевизионный режиссер **Александра Бутор**, которая дебютирует в большом кино. Ее фильм ***«Белые росы. Возвращение»*** выйдет в прокат в октябре 2014 года.

Павел Харланчук в последнее время много снимается. И не только в белорусском кино.

Герой первого фильма Андрей Ходос (вместо **Геннадия Гарбука** его роль играет **Юозас Будрайтис**) возвращается в родную деревню, в которой остались три хаты (в одной из них живет Струк — первая большая роль в кино **Виктора Манаева**). Но тут в Белых Росах появляются бизнесмены Бодя (**Павел Харланчук**) и Русаченко (**Сергей Жбанков**), которые собираются построить в деревне туристический комплекс и ради этого хотят отселить местных жителей.

Основная идея картины — возвращение к своим корням. Белые Росы воспринимаются как образ Беларуси — чистой, дружелюбной страны, где живут честные и немного наивные люди. Например, герой Манаева во всем верит белорусскому телевидению. Поэтому на всю пенсию покупает себе лотерейные билеты. А вот Минск выглядит деловым и несколько холодным. Одним из его символов становится знаменитый «дом **Юрия Чижа**» около Троицкого предместья, где живет Русаченко.

Кстати, в новой ленте «Беларусьфильма» впервые после долгого перерыва появится **Николай Караченцов**. В 2005 году актер попал в тяжелую аварию и с того времени не снимался. В новых «Белых Росах» он сыграл Василия Ходаса, который вернулся домой после долгого отсутствия.

Помощь от Леонида Мальцева

Попытка «Беларусьфильма» сыграть на ностальгии по «Белым Росам» — далеко не единственная. В 1980-е годы в советском кино прогремел историко-приключенческий сериал «Государственная граница», посвященный будням советских пограничников. Первые семь серий охватывали сорок лет советской истории. С 1917 года, когда царский офицер Владимир Данович (**Игорь Старыгин**) перешел на службу к большевикам, до конца 1950-х, когда на территории Прибалтики происходила борьба с агентами американских спецслужб. Восьмая серия была посвящена событиям 1980-х. Первые две серии были отмечены премией КГБ СССР. Но это как раз тот редкий случай, когда Лубянка не ошиблась: первая половина цикла, снятая режиссером **Борисом Степановым**, по

Кадр из фильма "Невероятное перемещение".

своему накалу ничуть не уступала голливудской продукции.

Прошло четверть века, и «Беларусьфильм» решил снова запустить популярный цикл фильмов. В ноябре 2014 года в прокате появится двухсерийный, девятый по счету фильм ***«Государственная граница. Курьеры страха»***, снятый режиссером **Игорем Четвериковым**. Действие начинается в 1980-е (что объединяет его с предыдущей серией), но по сюжету части между собой не связаны. По сюжету майор пограничных войск Антон Пекарский (его роль исполняет россиянин **Андрей Фролов**) служит после развала СССР на афганско-узбекской границе. Но когда начальство предлагает ему брать взятки, увольняется и возвращается на родину в Беларусь. Через родную деревню Пекарского теперь проходит граница с Литвой. Группа, связанная с экстремистскими группировками, получает в свое распоряжение контейнер с радиоактивными отходами. Она стремится переправить его на Запад (скорее всего с террористическими целями). Для этого с литовской стороны границы появляется связник (роль главного злодея сыграл **Павел Харланчук** — палочка-выручалочка «Беларусьфильма»). Ему и противостоит Антон Пекарский.

Бюджет картины оказался весьма скромный — 1 млн долларов. Поэтому скорее всего зрители увидят фильм камерного формата: без размаха и спецэффектов. Впрочем, на помощь «Беларусьфильму» пришли пограничники. Фильм снимали там же, где проходит действие: на белорусско-литовской границе (кроме того, в кадр также попали Минск, Лида и Сморгонь). А **Леонид Мальцев**, председатель Государственного пограничного комитета, признался, что события «Курьеров страха» имели место в реальности.

«Если ты долго смотришь в бездну, то бездна тоже смотрит в тебя»

Наконец, главное кинособытие ожидает белорусов в ноябре 2014 года. В прокат выйдет историческая драма ***«Роль»***, которую снял **Константин Лопушанский**, ученик **Андрея Тарковского** и **Алексея Германа**. Картина снята не на цифру, а на пленку. Это черно-белый фильм с бюджетом 1,8 млн евро.

Действие происходит во время Гражданской войны. Актер Николай Евлахов пытается бежать из России в составе белогвардейского эшелона, но попадает в плен к красноармейцам. Их командир Игнат Плотников (обе роли сыграл **Максим Суханов**, звезда Вахтанговского театра) замечает поразительное сходство между собой и актером. Но решить судьбу Евлахова (оставить в живых или расстрелять) Плотников не успевает: на станцию врываются белые, и он погибает в бою. Красные не успевают похоронить его тело. И тогда Евлахов решается на эксперимент — перевоплотиться в Плотникова и прожить его жизнь… *«Он играет «другого человека не для того, чтобы вообразить себя на пять минут генералом в капустнике*, — объясняет Лопушанский, — *нет, — он открывает тайну чужой души, причем страшной души человека, который пытался его убить. И это душа ярчайшего представителя нового мира, новой поэтики и революции, второй половины России. Поэтому это трагическая история, которую в свое время повторили сотни ярчайших представителей культурной элиты страны»*.

Какая тут связь с Беларусью? Тем более «Роль» снята лишь при участии «Беларусьфильма» (фильм — продукция кинокомпании Proline Film, с которой кроме белорусов работали «Ленфильм», а также студии из Финляндии и Германии). Но универсальная история с легкостью проецируется на белорусские реалии первой половины XX века. Например, большинство создателей Белорусской Народной Республики (от **Александра Цвикевича** до **Вацлава Ластовского**) поверили большевикам и вернулись из эмиграции в Беларусь. Итог их открытия чужих, большевистских душ был печален. Сначала их вынудили принять правила игры. А потом всех расстреляли.

Кроме того, «Беларусьфильму» крайне необходимо раскручивать свой бренд за рубежом. Помните фильм **Сергея Лозницы** «В тумане», снятый по повести Быкова, который был отмечен на Каннском фестивале? Между тем картина являлась совместной продукцией Германии, России, Латвии, Нидерландов и Беларуси. Фильм «Роль» уже получил несколько престижных наград (в том числе премию «Ника» за лучшую сценарную работу). А значит, «Роль» неизбежно выведет «Беларусьфильм» на новые кинорынки.

Максим ПЛОТНИКОВ.

ДЭГУСТАЦЫЯ

Беларускае піва ацанілі ў Лондане

Два гатункі пеннага напою ад ААТ «Лідскае піва» — Koronet і «Лідскае Аксамітнае» — атрымалі бронзу 18-га Міжнароднага конкурсу International Beer Challenge 2014, які адбыўся ў Лондане. Знакамітае журы пад кіраўніцтвам эксперта ў галіне сусветнага півараварства Джэфа Эванса ацэньвала смак больш за 300 узораў піва.

«Мы ўпершыню ў гісторыі атрымалі ўзнагароды ў Англіі, — *адзначыла дырэктар па маркетынгу ААТ «Лідскае піва»* ***Людміла Лыткіна***. — Прыемна, што смак самага папулярнага цёмнага піва ў нашай лінейцы спадабаўся дэгустатарам з краіны, якая мае багаты вопыт па падрыхтоўцы менавіта цёмных гатункаў піва. Члены журы адзначылі прыемны мяккі смак з тонкімі ноткамі духмянай абсмаленай хлебнай скарыначкі гэтага напою.

Таксама бронзай у катэгорыі «лагер» ацэнена пінта піва Koronet. Аўтарская распрацоўка півавара Дзмітрыя Нічыпара спалучае ў рэцэпце рысы еўрапейскага і англійскага піва. Гэты гатунак з'яўляецца нашым лідарам па колькасці ўзнагарод сёлета ў розных краінах, што сведчыць аб тым, што прыхільнасць да добрага піва не ведае краінавых і культурных адрозненняў".

ГАСТРОЛЬ

«Русский Паганини» Вадим Репин едет в Минск

Белорусский пианист Ростислав Кример вновь собирает звезд мировой сцены на IX Международном фестивале Юрия Башмета в Минске. Программа Торжественного открытия фестиваля, которое состоится в конце сентября в Белгосфилармонии, пока держится в секрете, зато объявлен, очевидно, один из самых событийных концертов фестиваля: 5 октября на фестивале выступит «русский Паганини» ***Вадим Репин***. *Именно так музыкальные критики называют блистательного виртуоза, входящего в пятерку самых востребованных скрипачей мира.*

Вадим Репин уже в 11 лет завоевал Золотую медаль на Международном конкурсе имени Венявского в Польше, а в 15 лет сыграл в знаменитом Карнеги-холле в Нью-Йорке. Победа в Международном конкурсе королевы Елизаветы в Брюсселе была завоевана Репиным в 17 лет, что сделало его самым молодым победителем в истории этого престижного состязания. Вадим Репин живет за границей, имеет два гражданства: российское и бельгийское (подарок бельгийской королевы), а на Родину приезжает 2—3 раза в год. И вот теперь даст концерт в Беларуси.

Музыкант сыграет на скрипке знаменитого итальянского мастера Гварнери дель Джезу (1743 г) Bonjour, которая, по оценкам экспертов, в разы превосходит в цене скрипки Страдивари. Об этой скрипке сам Маэстро однажды сказал: «*Она настолько прекрасна визуально, что можно с ума сойти, когда на нее смотришь — один из самых харизматичных инструментов в мире».*

До наших дней сохранилось всего около 140 скрипок Гварнери — в несколько раз меньше, чем инструментов его более прославленного конкурента Страдивари. Сравнивать творения двух великих мастеров было бы абсолютно некорректным, но любимой скрипкой знаменитого виртуоза Никколо Паганини была именно скрипка Гварнери.

Так, несколько лет назад Чикагская компания Bein & Fushi, одна из самых авторитетных фирм, занимающихся продажей музыкальных инструментов, выставила на торги скрипку «Вьётан», изготовленную мастером в 1741 году. И цена, по которой она была приобретена (по некоторым данным, за 8 млн долларов), является пока абсолютным рекордом, втрое превосходя стоимость самой дорогой скрипки Страдивари.

Выступление Вадима Репина в Минске пройдет в сопровождении Государственного академического симфонического оркестра Республики Беларусь под управлением народного артиста России **Дмитрия Лисса,** главного дирижера Уральского академического симфонического оркестра, одного из самых известных дирижеров своего поколения. К слову, потрясающая симфония №3 Рахманинова, которая также прозвучит на концерте, не игралась в Минске уже много лет.

Цены на билеты — от 200.000 до 1.200.000 белорусских рублей.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Марына Арзамасава падарыла беларусам яшчэ адно золата

Беларусы парадавалі сваіх балельшчыкаў на чэмпіянаце Еўропы па лёгкай атлетыцы, якія прайшоў у Швейцарыі.

На мінулым тыдні золата чэмпіянату ў дзесяцібор'і заваяваў **Андрэй Краўчанка**, але на гэтым нашы не супакоіліся. **Марына Арзамасава** стала чэмпіёнкай Еўропы па бегу на 800 метраў, паказаўшы лепшы вынік сезона ў Еўропе і ўсталяваўшы свой асабісты рэкорд. А як прыгожа беларуска "накаціла" і абышла на фінішы брытанку Лінсей Шарп! Гэта трэба было бачыць!

Дарэчы, маці Марыны Арзамасавай Равіля Аглетдзінава — таксама чэмпіёнка Еўропы па лёгкай атлетыцы. Пасля завяршэння кар'еры яна ўзначальвала аддзел маркетынгу і рэкламы ў адным часопісе, але трагічна загінула ў аўтакатастрофе, знаходзячыся ў службовай камандзіроўцы...

"Доўгі час на мяне глядзелі, як на дачку Равілі Аглетдзінавай, — распавядала неяк журналістам Марына Арзамасава. — *І зусім не прымалі да ўвагі, што я — гэта я. І вельмі мала хто верыў, што я на самай справе магу пабегчы хутка. Сама, без аніякіх авансаў. Але я пазбавілася ад клішэ "мамчына дачка". З'явіліся перамогі, хуткія секунды... Зараз галоўная задача — паўтарыць дасягненне маці і стаць чэмпіёнкай Еўропы. Гэта — мінімум. Далей — паглядзім".*

Як бачым, задачу-мінімум Марына ўжо выканала. Што далей?

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Алена ПЯТКЕВІЧ: "За "Залатога арла" грошай я не атрымала"

Адно з галоўных прызнанняў беларускага кіно датавана 2013 годам. Тады анімацыйны фільм "І.С. Бах", створаны ў межах праекта "Казкі старога піяніна", атрымаў самую прэстыжную кінапрэмію нашых усходніх суседзяў (у намінацыі "Лепшы анімацыйны фільм"). Гаворка пра "Залатога арла", якога яшчэ лічаць "расійскім Оскарам".

Днямі на "Беларусьфільме" прэзентавалі дзве новыя стужкі з "Казак старога піяніна": "Шу-шу. Клод Дэбюсі" і "Шапэн". Для дзеячаў беларускай анімацыі гэта стала падставай падрабязней пагаварыць аб праекце, уласным прызнанні за мяжой, а таксама цяжкасцях, з якімі яны сутыкаюцца падчас працы.

Здавалася б, уладальнік "Залатога арла" можа быць забяспечаны на ўсё астатняе жыццё. Аднак рэжысёр **Алена Пяткевіч** прызналася: за перамогу яна нічога не атрымала. Грошы ў такіх выпадках дастаюцца прадзюсарам. У гэтай канкрэтнай сітуацыі гаворка пра студыю "М.И.Р", якая была створана ў 1991 годзе ў Маскве. Спачатку ў асноўным выпускала дакументальныя фільмы. У апошні час галоўнай прадукцыяй сталі серыялы і анімацыя. Стварэнне апошніх курыруе кінасцэнарыст Ірына Марголіна — адна з заснавальнікаў студыі. Менавіта яна стала аўтарам ідэі, сцэнарыстам і прадзюсарам праекта "Казкі старога піяніна", які пачаў ажыццяўляцца з 2005 года.

У аснове цыкла — гісторыя класічнай музыкі для дзяцей. "Казкі старога піяніна" складаюцца з 12 фільмаў (пакуль гледачы бачылі 9 з іх). Працягласць кожнага — 13 хвілін. З боку прадзюсара адважыцца на такі фармат — вялікая рызыка. Бо ў кароткім метражы трэба адлюстраваць лёс пэўнага кампазітара. *"Калі я ўзялася здымаць фільм пра Баха, мая дачка сказала: "Мама, пра Баха здымаць нельга. Бах — гэта Бог",* — усміхаецца Алена Пяткевіч. — *Пасля таго, як нарэшце зняла стужку, у Акадэміі музыкі сабраліся ўсе музыказнаўцы, якія займаліся творчасцю гэтага кампазітара. Яны паглядзелі і сказалі: так, гэта Бах".*

Агучваюць фільмы сусветныя зоркі. У арыгінальных стужках гэта **Яўген Міронаў**, **Ігар Касталеўскі** і **Барыс Плотнікаў** (цікава, што апошні выканаў галоўныя ролі адразу ў двух культавых беларускіх фільмах — Сотнікава ва "Узыходжанні" Ларысы Шапіцька і Андрэя Беларэцкага ў "Дзікім паляванні караля Стаха" Валерыя Рубінчыка). Але існуе і англамоўная версія "Казак старога піяніна". Нездарма французскі Луўр набыў правы на паказ фільмаў для дзіцячай аўдыторыі. Для яе гучыць голас **Цімаці Далтана**, дарэчы, чацвёртага па ліку выканаўцы ролі Джэймса Бонда (Далтан сыграў "агента 007" у фільмах "Іскры з вачэй" і "Ліцэнзія на забойства").

"Казкі старога піяніна" ствараюцца з удзелам некалькіх краін: Расіі, Англіі, ЗША і Беларусі. У нашай краіне зроблены чатыры фільмы (пра Бетховена, Шумана, Пракоф'ева і Баха). Дарэчы, стужкі пра Шумана і Пракоф'ева таксама намінаваліся на "Залатога арла" (інакш кажучы, беларускія мультфільмы ўваходзілі ў тройку лепшых, зробленых ва ўсёй Расіі).

Колькі каштуе "Беларусьфільму" такая прадукцыя?

"*Бюджэт адной карціны складае 1,5 мільярда беларускіх рублёў,* — тлумачыць дырэктар Студыі анімацыйных фільмаў **Ігар Галіноўскі**. — *Але з гэтай сумы 35% ідзе на сацыяльнае страхаванне, 30% — на студыйныя выдаткі, 12% і 5% складаюць адпаведна падаходны падатак і падатак на прыбытак".* Такім чынам, на стварэнне стужкі ідзе ўсё, што застаецца. Падлічыў — гэта ўсяго 18% агульнага бюджэту.

Між тым мультфільмы з "Казак старога піяніна" надзвычай патрэбны дзецям. "Бачу, якое ўздзеянне яны маюць на маленькіх гледачоў. Яны ўваходзяць у свядомасць дзяцей і развіваюць іх", — з гонарам кажа Пяткевіч .

Але дзе паглядзець фільмы з цыклу "Казкі старога піяніна"? Ігар Галіноўскі тлумачыць, што за распаўсюджванне і рэалізацыю прадукцыі адказвае студыя "М.И.Р". Ад іх "Беларусьфільм" атрымаў толькі прэзентацыйныя дыскі. З астатнімі расіяне папрасілі пачакаць. Маўляў, спярша трэба завяршыць цыкл з пэўнай колькасцю фільмаў.

Пакуль што "Беларусьфільм" наладжвае сувязь з выдавецтвам "Адукацыя і выхаванне". Да часопіса "Пачатковае навучанне: сям'я, дзіцячы сад, школа" там прапануюць зрабіць дадатак у выглядзе дыска. Тым часам "Казкі старога піяніна", прысвечаныя Чайкоўскаму, Расіні, Бетховену, Моцарту і Вівальдзі можна бясплатна паглядзець праз інтэрнэт. Дастаткова толькі ўвесці назву ў пошукавай сістэме.

Рэжысёр Алена Пяткевіч працуе над наступнай стужкай, прысвечанай Штраусу. Упэўнены, што яна зробіць яе на высокім узроўні. І, на жаль, выключна за зарплату...

Максім ПЛОТНІКАЎ.

ПАСЛЯ ПАДЗЕІ

Кракадзілы на паляне ў «ЛОДЭ»

Летнія фестывалі заўсёды прывабныя, у якім фармаце іх ні праводзь: само сонца дорыць ілюзію вечнага свята. А пансіянат «ЛОДЭ» яшчэ і заклікае публіку бяспройгрышнай назвай — «Лепельскія кулінары». Ну, хто з нас, гурманаў, адмовіцца смачна паесці на прыродзе?

Стол на паляне пансіяната «ЛОДЭ» ў мінулы выхадны быў накрыты з каралеўскай шчодрасцю. Было ўсё, што нам дорыць летам прырода, — грыбы, рыба, гародніна, ягады. А таксама тое, што ўмела вырошчвае сам чалавек на ўласным падворку. Прычым кухары пансіяната былі такія вынаходлівыя, што мяса па іх рэцэптах стала далікатным і лёгкім, як цеста, у грыбоў з'явіўся арэхавы смак, а банальныя кабачкі сталі салодкімі, увогуле, сапраўднымі беларускімі бананамі.

Публіка на фестывалі сабралася самая розная. Госці пансіяната «ЛОДЭ» — самыя шматлікія, самыя патрабавальныя. «Дзікія» турысты — самыя вясёлыя. А яшчэ прыбыў мясцовы народ, жыхары Лепельшчыны і суседніх раёнаў. Яны былі самыя ўмелыя: народныя майстры, фермеры, артысты-аматары. Многіх з іх летні фестываль прыцягнуў магчымасцю прадаць сваю прадукцыю: мёд, наборы лекавых траў, варэнні-саленні, сушаныя грыбы.

Васіль Шкіндэр з сынам Іллёй прыехалі на паляну «ЛОДЭ» са сваімі старадаўнімі латуневымі самаварамі. Распальвалі іх на шышках і заварвалі лекавы чай. А наборы летніх траў у палатняных мяшочках — меліса, чабор, зверабой, сухацвет — аказаліся такімі папулярнымі, што былі раскуплены за першую гадзіну фестывалю.

Да прадаўцоў мёду падыходзілі з павагай: паспрабаваць элітны прадукт, яшчэ раз паслухаць лекцыю пра ўласцівасці гэтага бурштынавага нектара, купіць яго сабе на зіму. Але не буду хітраваць, усе чакалі «адмашкі», каб прыступіць да асноўнага дзеяння свята — пачаць спрабаваць стравы лепельскіх кулінараў. Прызнацца, спадабалася ўсё. Але перад журы стаяла задача больш складаная: выбраць лепшых. Імі сталі повары пансіяната «ЛОДЭ» Марына Драгун і Анастасія Шчарбакова за страву «Кракадзіл у балоце» (гумар, як бачыце, вітаецца і ў кулінарыі). Яны атрымалі Гран-пры і 3 мільёны рублёў. А першае месцаў і мільён рублёў прысудзілі Анатолю Кліпацкаму за «Рыбу з Варонічаў». Уласны ўлоў Анатоль асабіста вэндзіў і сам падаваў на стол на дубовай талерцы — таксама ўласнага вырабу.

Ну а ваш карэспандэнт абрала свайго пераможцу — Аляксандру Пшонку. Яна пякла на фестывалі «ЛОДЭ» такія дранікі... З вялікай чыгуннай патэльні, якая стаяла на адкрытым агні, на дровах, гэта былі не бульбяныя аладкі, а сімфонія! Блін не клін, бруха не распорыць, кажуць у народзе. І журы «Лепельскіх кулінараў» таксама ацаніла старанні жанчыны: Аляксандры Пшонцы прысудзілі прыз за вернасць традыцыям. Вельмі правільнае рашэнне!

Алена МАЛОЧКА.

ПАМЯЦЬ

Минск ждет фестиваль имени Анны Герман

Ее любили.

И не просто любили. Обожествляли.

Обожествляли за божественный голос.

За ее природную красоту.

За ее душевную теплоту.

Она была одинаково популярна как в Польше, так и в Беларуси, России, Украине...

Ее забыть нельзя. А потому уже в третий раз по инициативе Посольства Польши в Беларуси и вокального дуэта «WitaM" (Марина Товарницкая и Виталий Олешкевич) в Минске 27—28 сентября пройдет Фестиваль песни имени Анны Герман. Его цель — популяризация личности и творчества этой выдающейся певицы и продвижения молодых талантливых музыкантов польского происхождения.

Предыдущие фестивали доказали, что такой конкурс объединяет и активизирует среду белорусских поляков. Кроме того, многоязыковое творчество Анны Герман дает возможность встречи с культурой, близкой как полякам, так и белорусам. Это, наверное, одна из причин, по которой давно исполненные песни до сих пор вызывают живой интерес и привлекают молодых слушателей и исполнителей. Следует добавить, что художественный уровень предыдущих конкурсов был очень высоко оценен профессиональным жюри, а лауреата пригласили выступить в г.Зелена-Гура в амфитеатре имени Анны Герман.

В первый день конкурс пройдет в трех категориях: выступят солисты 15—26 лет, а также солисты старше 26 лет, группы. Каждый исполнит по две композиции — одну на польском языке и одну — на русском. После конкурса жюри, в состав которого войдут белорусские артисты и представители музыкальной среды Польши (в 2013 году председателем жюри был Кшиштоф Цвынар — композитор, автор текстов песен Анны Герман, вместе с ней выступавший на сцене), огласит список исполнителей, приглашенных на гала-концерт. Во второй фестивальный день на гала-концерте станут известны результаты, будут вручены награды, пройдет художественная часть, во время которой публика услышит песни в исполнении лауреатов и приглашенных гостей.

Гала-концерт лауреатов фестиваля и приглашенных артистов пройдет 28 сентября в концертном зале «Минск». Вход свободный.

Заявку участника и правила конкурса можно найти на сайте www.annagerman.by. Все заинтересованные могут присылать заявки до 15 сентября 2014 года по адресу: festywalag@mail.ru.

Среди патронов фестиваля — Культурный центр г.Зелена-Гура и бургомистр города Стинава.

МАЗАІКА

Хто пазмагаецца за медалі?

На футбольным чэмпіянаце краіны датэрмінова вызначыліся ўдзельнікі абедзвюх шасцёрак.

Вынікі матчаў 21-га тура, якія прайшлі 15—17 жніўня: «Белшына» (Бабруйск) — «Шахцёр» (Салігорск) — 2:1, БАТЭ — «Днепр» — 3:0, «Дынама» (Мінск) — «Тарпеда-БелАЗ» (Жодзіна) — 0:0, «Слуцк» — «Нафтан» (Наваполацк) — 0:0, «Дынама» (Брэст) — «Нёман» (Гродна) — 1:2, «Гомель» — «Мінск» — 1:0.

Становішча каманд: БАТЭ — 48 ачкоў (21 матч), «Дынама» (Мн) — 45, «Нафтан» — 37 (21), «Шахцёр» — 32 (21), «Гомель» — 31 (21), «Тарпеда-БелАЗ» — 30 (21), «Нёман» — 27 (21), «Мінск» — 26 (21), «Слуцк» — 21 (20), «Дынама» (Бр) — 19 (21), «Белшына» — 15 (21), «Днепр» — 12 (21).

Барацьбу за медалі працягне БАТЭ, «Дынама» (Мн), «Нафтан», «Шахцёр», «Гомель» і «Тарпеда-БелАЗ».

У параўнанні з мінулым годам у складзе першай шасцёркі адбылася толькі адна змена: месца «Нёмана» заняў «Нафтан».

Заключны тур першага этапу пройдзе 31 жніўня: «Нёман» — БАТЭ, «Нафтан» — «Дынама» (Мн), «Шахцёр» — «Дынама» (Бр), «Тарпеда-БелАЗ» — «Гомель, «Мінск» — «Белшына», «Днепр» — «Слуцк».

24 жніўня адбудзецца перанесены матч 20-га тура «Слуцк» — «Дынама» (Мн).

"Дынама" ўпершыню выйграў турнір памяці Салея

Хакеісты мінскага «Дынама» выйгралі 3-ці Міжнародны турнір памяці Руслана Салея, які праходзіў у Мінску.

"Зубры" перамаглі падчас турніру "Сочы" — 2:1 (у авертайме), гродзенскі «Нёман» — 5:1 і зборную беларускіх клубаў – 3:0.

У 2012 годзе турнір выйграў падмаскоўны «Віцязь», у 2013-м — хабараўскі «Амур».

Нагадаем, Руслан Салей разам са сваёй камандай «Лакаматыў» (Яраслаўль) загінуў у авіякатастрофе 7 верасня 2011 года.

У Барысаў прыедзе зборная Мексікі

Стала вядома, што футбольная зборная Беларусі 18 лістапада на «Барысаў-Арэне» правядзе таварыскі матч з камандай Мексікі.

Пра гэта паведаміла прэс-служба Беларускай федэрацыі футбола.

У рэйтынгу ФІФА Мексіка займае 18-е месца, Беларусь размяшчаецца на 81-й пазіцыі.

4 верасня падапечныя Георгія Кандрацьева правядуць дома спарынг з Таджыкістанам (124-ы рэйтынг), а 8-га стартуюць у адборачным турніры чэмпіянату Еўропы 2016 года выязным паядынкам супраць Люксембурга (108).

Брэсан дэбютаваў у Партугаліі

Паўабаронца зборнай Беларусі Рэнан Брэсан зараз гуляе за партугальскую каманду "Рыу Авэ".

У матчы першага туру чэмпіянату «Рыу Авэ» перамог на сваім полі «Сетубал» з лікам 2:0.

Бразільскі беларус выйшаў на поле на 85-й хвіліне пры ліку 2:0, замяніўшы аднаго з аўтараў галоў, Дыога Лопеша.

ФОТАФАКТ

Аўтапарк Вікторыі Азаранка

Вядомая беларуская тэнісістка распавяла, што яна вялікі аўтааматар.

У свежым нумары часопіса Bentley Magazine спартсменка папазіравала за рулём сіняга аўтамабіля Bentley Mulsanne.

"Я села за руль вельмі рана, — распавяла Вікторыя. — *Люблю хуткасць, адрэналін".*

Як піша выданне, у Азаранка ёсць машыны ў Лос-Анджэлесе і Манака. Вядома, што ў аквапарку спартсменкі ёсць і белы Porsche Panamera, які яна набыла два гады таму. Такая машына ў залежнасці ад камплектацыі каштуе ад 100 да 175 тысяч долараў. А чырвоны Porsche тэнісісткі карэспандэнт "Народнай Волі" сфатаграфаваў у Мінску.

Колькі ўсяго машын у тэнісісткі? Гэта, здаецца, ніхто і не падлічваў.

"Дачка ўпершыню села за руль ужо ў дзесяць гадоў, — распавяла нашай газеце маці Вікторыі Азаранка, Ала Валянцінаўна. — *Тата падкладваў ёй падушку, і яна вучылася ездзіць на машыне. У 16 гадоў у Амерыцы здала на правы, брала там у рэнту аўто. Затым падарыла ў Мінску тату Mercedes, пазней — Lexus. Мне таксама на Дзень нараджэння зрабіла падарунак — Mercedes S550. Брату — недарагую машыну. Сябе таксама не крыўдзіць..."*

Алесь СІВЫ.

Беларусы зноў прайгралі

Адна перамога і два паражэнні на рахунку мужчынскай зборнай Беларусі па баскетболе паводле вынікаў першага круга другога раўнда кваліфікацыі чэмпіянату Еўропы-2015.

У групе D каманда Душана Гвоздзіча перамагла Данію — 97:72, прайграла Бельгіі — 57:71 і Македоніі — 70:81.

Становішча каманд: Македонія — 6 ачкоў, Бельгія — 5, Беларусь — 4, Данія — 3.

Астатнія матчы: Данія — Беларусь (20 жніўня), Беларусь — Бельгія (24 жніўня), Македонія — Беларусь (27 жніўня).

У фінальную частку еўрабаскета выходзяць пераможцы сямі адборачных груп і шэсць лепшых каманд, якія зоймуць другія месцы.

У першым раўндзе кваліфікацыі ў жніўні 2013 года беларуская каманда не здолела атрымаць пуцёўку на чэмпіянат, прайграўшы ў паўфінале эстонцам (76:70 дома, 61:79 у гасцях), паведамляе БелаПАН.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл. (017) 3286871.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы: 63222 – для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 18.08.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 26050 экз. Заказ №3199.